

Kontakten



Ericsson
LM

NR 2 1964

LM-ARNAS TIDNING

Kontakten

LM-arnas tidning

Ansvarig utgivare: Hugo Lindberg
Redaktör: Sigv. Eklund, tel. 2453
Redaktionssekr.: P.-E. Lénström,
tel. 3565

Redaktionskommitté:

Rolf Fischer, T/Krmk, tel. Tellus 396
Svenning Göth, Vt 13, tel. HF 2713
Folke Zandin, Vas, tel. HF 2611
Einar Österlund, Vt 18, tel. HF 2718

Lokalredaktörer:

Malte Björklund, BA, E Wandel, Erga,
P E Carlsson, Kabelverket, Älvsjö, G Falk-
man, Huddinge, Thor Mattisson, Karls-
krona, Alf Carlsson, Katrineholm, S Alf-
redsson, Mölndal, Mats Werre, Söderhamn,
B Larsson, Alpha, J Schein, DKB, C G
Löfgren, FÖB, P O Nyhult, Rifa, S Hallstedt
Ermi, J Wäneland, SER, A Hofström,
SIB, L Falk, Alingsås, L Eneroth, SRA.

Omslagsbilden:

Den 5 april 1964 blev en stor dag för Stock-
holm i och med att den nya tunnelbanan
invigdes. Här anländer kungen på invig-
ningstågets förarplats till Telefonplan.

Ur innehållet:

Sida

Premiär för tunnelbana till HF	23
L M Ericsson i försvarets tjänst	26
Snabb utveckling för DKB	28
Kosmonautbesök på LME	32
Ny LM-station i Thailand	33
LM-order på 9 miljoner	33
Kvinnlig SÖ-pionjär avtackad	34
På bilsemester i Ungern	36
Vinterspelen 1964	38

Tidningsbilaga medföljer del av upplagan

ingenjör Nils Ek placerad i Jugoslavien som installationsövervakare.

- Herr Lennart Fagerberg har återkommit från Venezuela den 26.3 och kommer nu att stanna i Sverige.

- Ingenjör Hans Herrmann har placerats på Irland för provning av telexutrustningar.

- Herr Ryno Isaksson har kommit hem från Colombia och tjänstgör fr. o. m. den 1.4.64 på Nai. Herr Isaksson åkte till Argentina den 6.3.30 och till Colombia den 16.1.36.

- Ingenjör Sven-Anders Johansson från Sverige till Holland den 9.2.1964. Skall ersätta ingenjör Ingemar Gadman som montagechef med placering i Rotterdam på 3 år.

- Fr. o. m. den 4 februari 1964 tjänstgör ingenjör Reinert Klingen såsom försäljningsingenjör inom LME:s verksamhetsfält vid Salco, Monrovia, Liberia.

- Ingenjör Ingemar Lundqvist har den 20.2.1964 flyttat från Australien till Irland. Han svarar för provning av den nya telexcentralen i Dublin.

- Fr. o. m. den 17 januari 1964 tjänstgör ingenjör Tobias Rawet som assistent till fabrikschefen vid Compañía Española Ericsson S.A., Getafe, Spanien.

- Ingenjör Gösta Rosén har placerats i Egypten fr. o. m. den 15.3 som chef för provningar av telefonstationer.

- Från SIELTE i Italien har Zm lånat en tekniker Sireci som har kommit till Monrovia i Liberia den 18.2.1964.

- Ingenjör Hans Winnell tjänstgör i Venezuela som försäljningsingenjör fr. o. m. den 6.4.64.

- Ingenjör Siwert Österman har placerats i Egypten den 17.2.1964.

Organisationsändring



Bolagets styrelse har utnämnt överingenjör Fred Sundkvist - bilden ovan - till direktör i bolaget och till chef för telefonstationsavdelningarna (XC) från och med den 1 juni 1964. Han övertar därmed den av HD, direktör Malte Patricks, hitintills upprätthållna befattningen som XC.

- Direktör E A Ericsson, XT, överflyttar den 1.6.1964 till Dh med tjänstebetäckning DHe för att inom H-området handlägga tekniska frågor direkt under HD. Från samma datum tillträder ingenjör K Katzeff befattningen som teknisk chef på telefonstationsavdelningarna med tjänstebetäckningen XT. Ingenjör Katzeff utnämnes i samband härmed till överingenjör.

- Ingenjör Curt Green, YoA, har överflyttats till Df med beteckningen DfpC för handläggande av ärenden rörande USA, Canada och Oceanien.

- Kapten B Normann har underställts MIC i stället för som tidigare ID med tjänstebetäckningen MIh och med oförändrade arbetsuppgifter inom koncernen.

NYA PATENT

Å följande uppfinningar gjorda inom koncernen har under tiden 10 januari-20 februari 1964 beviljats patent (förteckningen anger uppfinnarens namn och tjänsteställe, uppfinningens titel samt patentnummer):

Tibblin, E B, ABA - Förfaringsätt för framställning av ringformade förpressning av grammofonskivor avsedda förvärmade sintrade plastgranulat-kakor jämte anordning för utförande av förfaringsättet - 189.556;

Bergmann, A K, tidigare NEC, Jacobaeus, A C, HF/TD, Schefte, H, VÄ/UshC - Överföring av en bredbandskanal över ett antal lika smalbandskanaler - 189.880;

Mogestad, F T, HF/Akg, Thysk, N A R, HF/AkgC - Kopplingsplint - 189.881;

Wesemeyer, H H K, HF/Ummf - Kol-kornsmikrofon - 189.882;

Sterner, E, HF/CfkC - Förbindnings-verktyg - 189.899;

Ahlberg, L F B, HF/OnC, Andersson, R W, BO/Ayt - Kortfack - 190.544;

Johannesson, N-O, T/KnC, Widl, W H E, T/Kxa - Anordning för automatisk utjämning av distortionen i data-transmissionskanaler - 190.620;

Hasselbohm, S S S, HF/NtmC - Fristående kabelskåp för telefonanläggningar - 190.637.

I utlandstjänst

- Ingenjör Kurt Andersson har placerats i Liberia som montagechef den 18.1.1964.

- Den 10 mars 1964 tillträdde ingenjör Robert Brunn, tidigare KA, befattningen som fabrikschef vid Ericsson do Brasil Comércio e Indústria S.A. med stationering i São José dos Campos, Brasilien.

- Ingenjör Manfred Buchmayer tjänstgör på Irland från och med den 1.2.1964 som instruktör vid provning av landsväxlar.

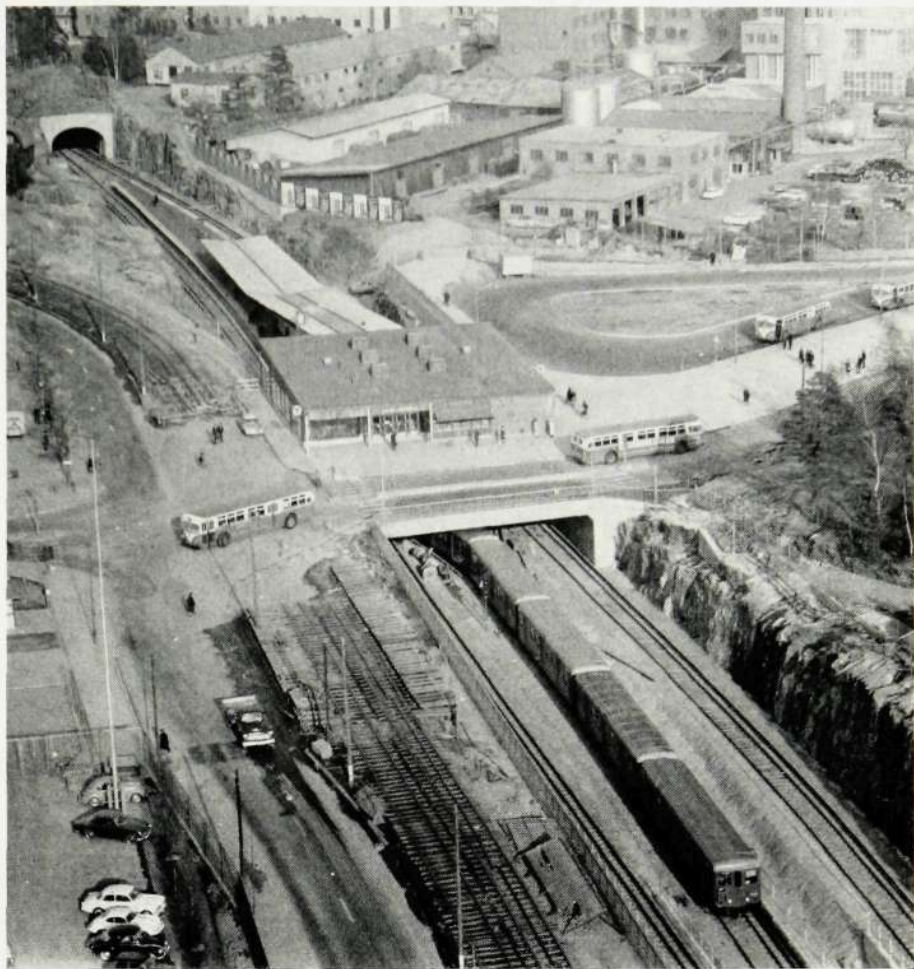
- Fr. o. m. den 16 februari 1964 är

Premiär för tunnelbana till HF

Söndagen den 5 april 1964 blev en historisk dag för Stockholm i och med att den sydvästra tunnelbanan invigdes. Inte minst för L M Ericsson fick dagen stor betydelse, då den markerade slutet på en period med allt trassligare kommunikationer med innerstaden genom den kraftigt ökande trafiken.

Till invigningen hade industrier och organisationer i anslutning till de olika stationerna efter banan laddat upp med utställningar, reklam och olika slag av underhållning. På Telefonplan huserade givetvis L M Ericsson och in i det sista arbetade man med förberedelserna medan LME:s direktör VD Sven T Åberg i spetsen och representanter för de olika personalorganisationerna avvaktade invigningstågets ankomst. Det kom också med kungen på förarplats, fast det nu var en elektronhjärna som körde tåget. Kungen behövde bara trycka på startknappen och det gjorde han första gången vid Mariatorget efter invigningstal och efter att ha klippt av det traditionella blågula bandet över spåret.

Vid Telefonplan hälsade VD kungen välkommen och erinrade om att majestätet flera gånger tidigare besökt LM men nu för första gången kommit per T-bana. VD hoppades också att LM-arna skulle följa kungens exempel och därmed lätta på parkeringsbekymren vid huvudfabriken. Tre LM-barn, Britt-Marie och Ulla Persson samt Marie Hansén, överräckte så en bukett blommor till kungen, som sedan i sällskap med VD tittade på en utställning som informerade om LME, från den första verkstaden vid Oxtorgsgatan, flyttning-



Så här imponerande ter sig den nya T-banestationen Telefonplan från ovan. Till vänster om T-banan de gamla, delvis upprivna spår-vägsspåren. Ovan.

Kungen invigde den nya T-banedelen genom att klippa av ett blågult band under överinseende av spärrvakten Karin Knutsson. Nedan t. v. VD Sven T Åberg hälsar kungen välkommen till station Telefonplan. Borgarrådet Helge Berglund i mitten på bilden nedan.





en till Midsommarkransen, utvecklingen där och till koncernens nuvarande ställning som världsföretag. En jättestor röd Cobra mitt på perrongen underströk till ytter mera visso att man befann sig på Telefonplan. Efter perrongen fanns också 41 olika nationers fanor, burna av vid LM tjänstgörande personer från respektive länder. När invigningståget anlände spelade LM-orkestern under ledning av Eric Malmberg LM-marschen. LM:s folkdansare i färggranna dräkter överlämnade en informerande trycksak till gästerna på invigningståget, innan det fortsatte på sin invigningsfärd mot Fruängen.

När allmänheten så tog tunnelbanan i besittning några timmar senare blev det underhållning på varje station och lockade liksom utställningarna stort intresse. På Telefonplan hördes också LM-marschen då och då ur den två meter höga Cobrans högtalare. Dagen till ära hade HF ordnat flaggparad efter Södra gatan och på kvällen kunde T-baneresenärerna njuta av HF-komplexets södra fasad med full belysning i samtliga fönster.

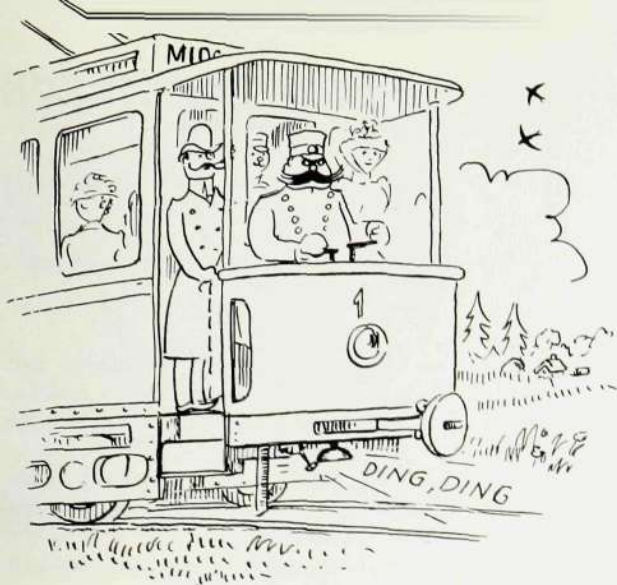
Att T-bana 2 innebär ett stort steg framåt för kommunikationerna i Stockholm råder ingen tvekan om och så gott som enbart lovord hördes också efter de första dagarnas något förvirrande resor. Men så är det också åtskilliga miljoner som lagts ned på detta projekt. 1957 började man arbeta med T-bana 2 och när den blir helt färdig tio år senare har den kostat i runt tal 530 miljoner kronor. Den sammanlagda längden av de sträckor som öppnats är 11,9 km, varav inte mindre än 8,4 km går i tunnel. Helt utbyggd blir T-bana 2 22 km lång. Cirka en miljon kronor har lagts ned på konstnärlig utsmyckning av den nya T-banan.

VD Sven T Åberg omgiven av en fanborg om 41 utländska flaggor, burna av personer från respektive länder och tjänstgörande vid LME, avvaktar invigningstågets ankomst. Ovan.

På perrongen fanns bland annat en jättelik röd Cobra som väckte berättigad uppmärksamhet. Ovan t. h.

Tre LM-barn i folkdräkt överlämnade blommor till kungen. Här tackas två av dem, Britt-Marie och Ulla Persson. Nedan.





Det var om

17

Jag står djupt nere under storstaden och funderar. Det gäller att tänka snabbt ty rätt som det är kommer den »gröna» och fångar in mig i sitt skal. Från den sterila badrumsväggen blickar den vemodsfyllda, glasögonprydda flickan med trosorna och BHåna. Litet längre bort ser jag gossarna med råg i ryggen, bredvid flickan som är säker under armarna. En racerförare bolmar på någon sorts »hälsosam» cigarrett. Hm!

Det är en underlig värld här nere i tunnelbanan. En »sken»värld. Hopp-san! Här kom den »gröna». Tag Plats! Ett känguruskutt. Dörrarna stängs. Och så iväg. Vad var det nu jag tänkte på. Jo visst sjutton, på den gamla hederliga 17. Jag får nästan en tår i ögonvrån. Var håller du nu hus, gamle vän? I 24 år har du burit oss LM-are på dina runda axlar. Ett ständigt slit och släp, ibland två, i ur och skur, sommar och vinter, höst och vår. Du fanns alltid till hands. Ibland gick du litet retfullt ifrån oss. Men du kom igen. Hornsgatan upp och Hornsgatan ner, över Liljeholmsbron och vidare på olika vägar under olika tidsperioder.

Jag plockar fram »Spårväg och buss» för att försöka rekapitulera gamla 17:s levnadslöpp. Denna spårvägslinje är faktiskt äldre än många LM-are tror. Man får gå så långt som sextio år tillbaka i tiden. Då uppmanade en boktryckare Wilhelmsson i Fridhem, nu Mälardalshöjden, medlemmarna i villaföreningen att försöka få till stånd en spårvägsförbindelse med Stockholm. På vanligt svenskmannamanér satte man till en kommitté. Det tog fem år och många »sexor» innan man den 30 juli 1909 höll den konstituerande bolagsstämmen för AB Södra Föortsbanan. Efter ungefär ett halvt år fick man Kungl. Maj:ts tillstånd för elektrisk spårväg från Liljeholmen till Fridhem med stickspår till Tellusborg. Detta stickspår skulle så småningom ringla iväg ända till Fruängen. ASEA byggde banan och den

besiktigades den 27 juli 1911 i samband med en middag på Hasselbacken.

Avtal hade dessförinnan träffats med Södra Spårvägsbolaget om handhavandet av trafiken. Det var kanske säkrast. Och tidigt en vacker höstmorgon den 4 augusti 1911 öppnades banan för allmänheten. Någon kung som klippte av något band finns inte omtalad. Men det var i alla fall en märklig dag.

Det var två linjer, Nr 1 från Liljeholmsbron till Hägerstens allé och Nr 2 till Tellusborg, som började sin samhällsnyttiga gärning. Då ingen av dessa linjer helt passade invånarna i Midsommarkransen ordnades en linje Nr 3. Den 1 december gick vagnarna över Liljeholmsbron och knöts an till stadsnätet. År 1920 övertog AB Stockholms Spårvägar banan. När linjerna 1922 drogs ner till Slussen fick vagnarna de för oss LM-are så bekanta numren 16 och 17. Vår linje hade efter Liljeholmen två olika spår att följa. Ett gick till Tellusborg för 17 T. Det andra, för 17 M, gick genom »Gamla Kransen» till Svandammsplan. Här fanns alltså linje 17 18 år innan någon LM-are hade en tanke på att dagligen åka åt detta håll.

Jag hoppar så över en del diverse linjeändringar och är nu framme vid vår tid. Linjen drogs vid LM:s ankomst till Midsommarkransen fram till Telefonplan och vände där i en slinga. Denna är nu igenfylld med sprängsten från tunnelbanan. 1941 byggdes en linje över Kilaberg. Här brukades den kufiska 17 E kila upp. De ordinarie vagnarna på denna linje fick benämningen 17 K.

Det kan vara intressant att här skjuta in något om den undersökning som 1939 företogs bland tjänstemännen om deras önskemål beträffande färdvägen till LM. Av denna framgick att majoriteten eller 400 ville åka med 17 från Slussen eller linjens andra hållplatser. 20! önskade åka bil. Det var då det. Ett trettiotal ville spänsta, d. v. s. gå, och ett hundratal cykla. Apropå cykla

så företog SS år 1941 en synnerligen impopulär åtgärd. Man införde en extra zon med tillägg. Detta resulterade i att 2 810 cyklar av god kvalitet inköptes. Och jag försäkrar att de användes. Detta är emellertid det enda intermezzo jag kan erinra mig vi haft med vännen 17.

På grund av den alltmer ökande biltrafiken på Södertäljevägen togs så småningom »Gamla Kransen»-slingan bort och från 1950 blev 17 åter 17 utan vidhängande index. Men jag hoppade över en viktig sak. År 1946 drogs spåren fram till Personnevägen genom en tunnel i Hägerstensåsen.

Ett sorgligt kapitel skrevs i 17:s historia när den 1954 petades från sin ledarställning av en nykomling, Nr 14, som knagglade sig fram över Västerbron till Fridhemsplan. Stackars gamla 17 repade sig aldrig efter denna nesa. Trots att den alltjämt hämtade sin kraft från »ovan» måste den då och då stanna och vila sig. Särskilt lång paus tog den vid spårväghallarna vid Hägerstensvägen. På morgnarna. Denna tid är dock nu förgången och efter välförrättat värv står nu 17 vid sin sista hållplats vid Blåsut.

Men innan jag lämnar 17 åt sitt öde vill jag erinra litet om dess brylling på sidolinjen 17 E. Om 17 var en linje för mig var 17 E en linje för sig. Den gick med »gamla LM-are» från »gamla LM» i »gamla vagnar» från den »gamla, goda tiden». Men då jag sällan åkte med den linjen är jag inte rätte mannen att berätta om den. En sak observerade jag dock. När klockan slog 17 satt alla »gamla» LM-are på sina »inmutade» platser i vagnen, läsande sina tidningar. En företeelse som faktiskt blev föremål för intresse och tidsstudier.

Stationerna ilar snabbt förbi. Jag tittar upp från min dataspäckade tidning och kastar en blick ut genom vagnfönstret. Ingen LM-fabrik. Men på en skylt läser jag ordet Fruängen. Jag har åkt för långt. Det var som 17.

Gotthard A Nyholm



En andra laboratoriebyggnad uppförs nu för att ge bättre arbetsförhållanden för den i Mölndal på flera platser spridda personalen. T. v.

Ingenjör Thure Svensson utför systemstudier med hjälp av analogmaskin. Nedan t. v.

Finmekaniker Arvid Wall monterar en radarantenn i dammfria rummet. Nedan.

ler inte uteblivit. LME-koncernen, som är landets största producent av elektronik och telekommunikationsmateriel för försvaret, har bidragit bl. a. med modifiering av äldre importerade radareldningsutrustningar för luftvärn till allvädersfunktion,

utveckling och produktion av modern luftvärnsradar,

utveckling och produktion av i flygplan 35 »Draken» ingående radar och annan elektronisk utrustning,

licensproduktion av elektronik i Falcon-robotarna,

utveckling av i System 37 »Viggen» ingående radar och annan elektronisk utrustning samt

system-, utvecklings- och utbyggnadsarbete för telekommunikationssystem och

Redan i början av 1940-talet – d. v. s. när Sverige var avspärrat från den av kriget betingade snabba tekniska utvecklingen utomlands – utvecklades och producerades under medverkan av LME teletekniker en s. k. »ekoradio»-station för försvaret. Denna landets första helsvenska radarstation angavs – kanske något optimistiskt – i sin militära beskrivning »kunna under osiktbart väder uppspana, inpejla och avståndsmäta mål av olika

område var en nationell nödvändighet. För att snabbt komma i gång med svensk tillverkning anskaffade därför de militära myndigheterna utländskt licensunderlag, som ställdes till bl. a. LME:s förfogande. På så sätt möjliggjordes redan i slutet av 1940- och början av 1950-talet LME-produktion av radar för luftvärnet och flygplan 32 »Lansen».

Redan vid mitten av 1950-talet hade emellertid de svenska högskolornas och

L M Ericsson i försvarets tjänst

slag. Den arbetar med radiostrålar med ultrakort våglängd, vilka genomtränger mörker, tjocka, konstgjord dimma, moln och nederbörd i varje form (regn, snö) utan någon som helst påverkan».

Försvarsmateriel av detta slag var otvivelaktigt en sensation vid denna tid. När efter krigsslutet bilden av vad som kunde åstadkommas med modern elektronik började klarna, fann den svenska försvarsledningen att tillgång inom landet av industri inom detta nya teknik-

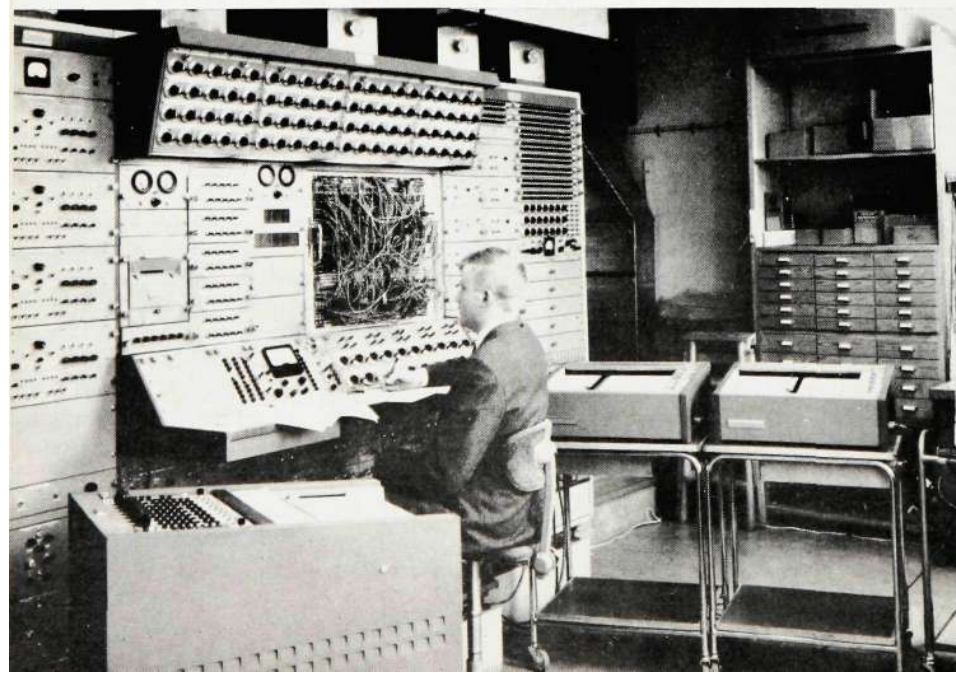
övriga tekniska utbildningsanstalters utrustning inom elektronikområdet börjat ge sådant resultat att försvarets och industrins tekniska organisationer snabbt kunde byggas ut. För LME medförde detta en successivt alltmer ökad utvecklingsverksamhet. Samtidigt härmed försköts också den tekniska systemsammanhållningen i riktning från försvaret och mot den utvecklande industrin.

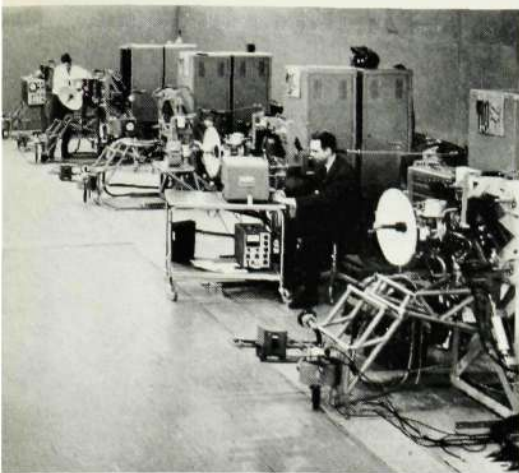
Goda resultat – som även tilldragit sig utländsk uppmärksamhet – har hel-

radarbildöverföring inom Stril 60 m. fl. militära ledningsorgan.

Arbetsomfattningen för LME inom den del av försvarselektroniken, som inte direkt motsvarade företagets civila telekommunikationsverksamhet, motiverade snart att detta nya arbetsfält inom Moderbolaget organisatoriskt hänfördes till ett särskilt sakområde.

Under 1960 tillkom därför »Militärelektronik» – främst genom utbrytning av berörda delar ur Transmissionsavdel-





Ing Åke Hellberg och Ing Hans Ericsson slutprovar radarstationer. Ovan.

ningarna – som sedan den 15.2.1964 har den organisation som framgår av principbilden överst till höger och organisationsmeddelande härom. Skälen för den från LME:s övriga avdelningar avvikande organisationsformen är bl. a. beställningsavtalens fordringar beträffande ekonomisk redovisning, speciella kvalitetskrav samt särskilda rutiner för leveranskontroll. Detta kräver en intim samordning av sakavdelningens arbete inom försäljning och teknik med tillverkning och ekonomi.

Arten av LME:s militära produktområden gör att information om verksamheten i flertalet fall endast kan lämnas sedan utvecklade och producerade utrustningar kommit i bruk på förbanden och därmed deras existens blivit mera allmänt känd. Men även då är uppgifter om materielens egenskaper givetvis fortfarande sekretessbelagda. Den berörda LM-personalen är därför underkastad tystnadsplikt enligt gällande lagstiftning. För vissa fridlysta lokaler och områden gäller fotograferings- och avbildningsförbud o. s. v. För att ändå – och inom denna artikels begränsade ram – ge en bild av den tekniska arten av »Militärelektronik» verksamhet kan följande exempel på arbetsområden nämnas:

studier och systemutredningar om elektroniska vapensystem,

utveckling, konstruktion, utprovning och produktion av radar-, laser- och infrarödsystem samt elektronik för robotar,

digitala system bl. a. för s. k. signalbehandling och smalbandig överföring av radarbilder exv. på vanliga telefonledningar samt

installation och underhåll.

»Militärelektronik» verksamhet är förlagd till Midsommarkransen, Brom-

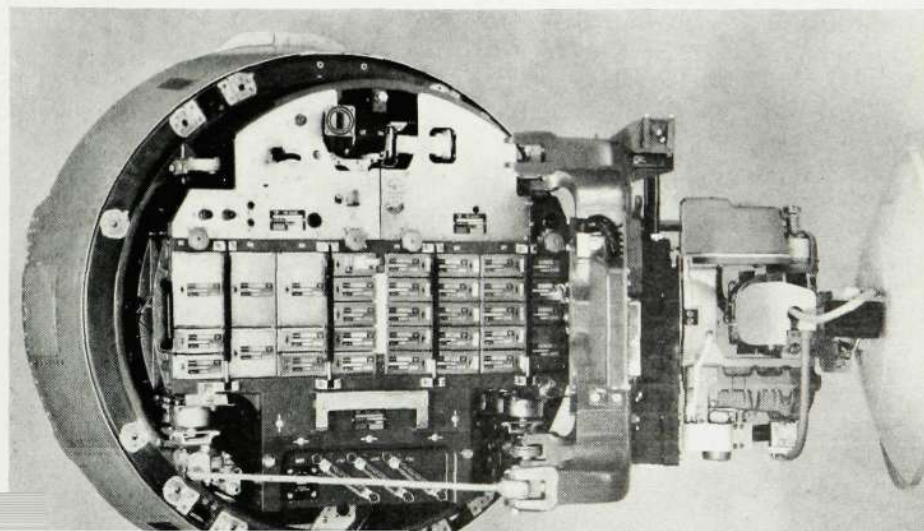
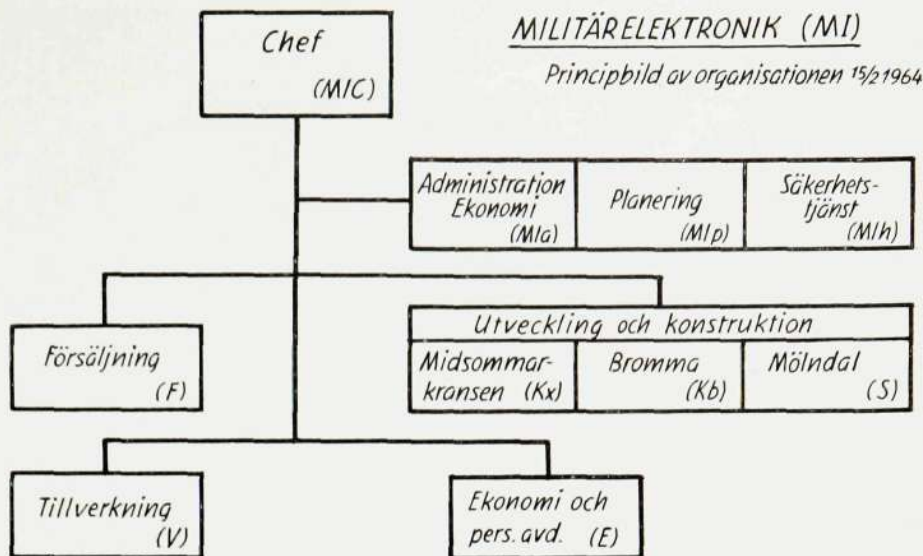
ma, Uddevalla och Mölndal med tyngdpunkten på den sistnämnda platsen. Den tekniska staben omfattar mellan 500 och 600 ingenjörer, varav över 100 med högskoleexamen. Totalt omfattar »Militärelektronik» omkring 1 300 personer. Därutöver medför militärelektroniken tillsammans med LME:s telekommunikationsverksamhet i övrigt för försvaret sysselsättning för åtskilliga personer, såväl inom moderbolaget, SRA, SER o. s. v. som utom koncernen i legoarbetande företag. »Militärelektronik» förhållandevis stora tekniska stab sammanhänger med att framtagningen av flertalet produkter föregås av en omfattande utvecklingsverksamhet samt att tillverkningen omfattar relativt korta serier.

Utvecklingsarbete inom de aktuella, av successiv förnyelse präglade teknikområdena kräver omfattande instrumentresurser. Bl. a. finns större matematikmaskin av analogtyp för systemsimulering samt utrustningar för antennmätningar både i fria luften och i ekofritt rum. I en särskild laboratoriebyggnad studeras kompletta beväpningssystemfunktion när antennerna genom högfrekvensgenomskinliga fönster följer olika typer av mål. Ett stort antal mätvärden registreras därvid för senare analys. I miljöprovet med dess omfattande utrustningar av olika slag utsätts materie-

len under olika tillblivelsestadier för alla tänkbara atmosfärs-, vibrations- och accelerationsförhållanden. Att därför också särskilt stora krav ställs på produktionsidans yrkesskicklighet och utrustning torde inte särskilt behöva understrykas.

Första gången militär LME-elektronik officiellt visades var då »Draken»-radarn presenterades vid Internationella Flyg- och Rymdställningen 1963 i Paris. Både då och vid senare visningar för svensk och utländsk press har redovisats intryck av en internationellt sett kvalitativt högtstående produkt. För att ytterligare belysa att Sveriges försvar – vars anslag till mer än 50 procent går till forskning och materielanskaffning med elektronik i olika former som en betydande andel – till allra största delen har svensk utrustning kommer LME tillsammans med övriga svenska industrier i försvarets tjänst att delta i totalförsvarutställningar vid årets båda stora utställningar »MILA» i Malmö och »NU» i Norrköping.

Mot bakgrund av hitintills uppnådda resultat i försvarets tjänst bör LM Ericsson, d. v. s. såväl »Militärelektronik» som övriga engagerade inom koncernen, även framdeles kunna hävda sig såväl tekniskt som ekonomiskt mot utländsk konkurrens.



En Draken-radar med åt sidan utfälld antenn. T. h



L M Ericssons Driftkontroll AB:s kontor i Solna, T. v.

Adrema tangentpräglingsmaskin, modell 95, för präglning av adresseringsplåtar. Nedan.

T. h. Hålkortstabulator, typ ICT 915.

Längst till höger datamaskinen ICT 1500 vid DKB:s servicebyrå i Stockholm.

DKB bedriver en omfattande kursverksamhet. Det är dock mindre vanligt att kursdeltagarna kommer från Japan. På bilden nedan t. h. demonstrerar ingenjör K Freij LME-märkstansen för de långväga gästerna.

Snabb utveckling för DKB

DKB – L M Ericssons Driftkontroll AB – vid Industrivägen i Solna är ett relativt ungt LM-företag och trots en ständigt ökande betydelse fortfarande tämligen obekant hos många LM-are. Det var år 1936 man startade verksamheten och till en början endast i blygsam skala. Efter tio år hade man 45 anställda och nådde en fakturering om 3 miljoner kronor. Sedan började både antalet anställda och faktureringen snabbt stiga så att man i fjol hade hela 375 anställda och noterade en fakturering om 27 miljoner kronor.

De senaste åren har givetvis medfört stora förändringar i DKB:s verksamhet. Många tror emellertid fortfarande att DKB huvudsakligen sysslar med försäljning av mekaniska hålkortsmaskiner av Powers-Samas fabrikat. Denna uppfattning var riktig ända till 1959, då ICT (International Computers and Tabulators Ltd.) bildades genom en sammanslagning av Powers-Samas och ett annat betydande engelskt företag BTM (British Tabulating Machine Co. Ltd.).

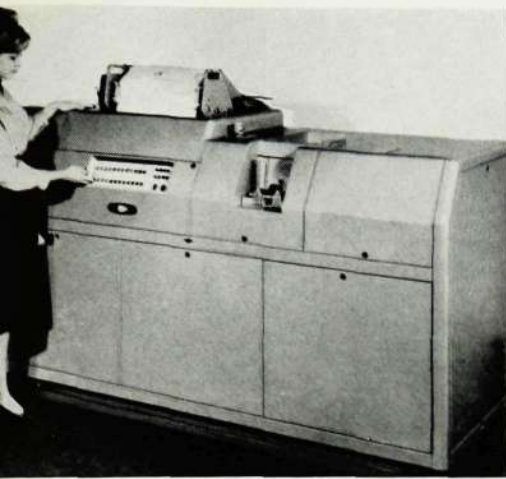
ICT:s tillverkningsprogram har nästan helt inriktats på elektromekaniska och rent elektroniska hålkorts- och datamaskiner. ICT är i dag ett av världens ledande företag inom databehandlingsområdet. Bolaget har expanderat kraftigt och har bl. a. övertagit datamaskinsavdelningen från Ferranti, som dessförinnan också representerades av DKB. Dessutom har ICT ett visst samarbete

med de amerikanska företagen RCA och Remington.

DKB har med ökande framgång salufört ICT:s produkter på den svenska marknaden. Sålunda erhöll DKB under 1963 beställningar på ett stort antal hålkortsanläggningar. Även på datamaskinsidan är utvecklingen gynnsam. Den allra senaste tiden har order på större dataanläggningar inkommit från Bolidens Gruvaktiebolag, som beställt en

datamaskin typ ICT 1500. Vidare har Skandinaviska Banken lämnat order på sin fjärde datamaskin, typ ICT 1301. Saxon & Lindströms Förlags AB har tecknat kontrakt om leverans av en ICT 1500. Slutligen har Bankgirocentralen helt nyligen beställt en mycket stor anläggning för inemot åtta miljoner kronor (två ICT 1500-system med tre s. k. sorter/readers, typ ICT 8500, för magnetisk skrift).





Databehandlingsbranschen kännetecknas emellertid av en osedvanligt hård konkurrens och en enorm teknisk utveckling. Att DKB följer med i utvecklingen kan belägas med några exempel:

År 1958 installerade DKB landets första dataanläggning med magnetband. Våren 1963 levererade DKB den första datamaskinen i Sverige med förmågan att samtidigt kunna bearbeta flera olika rutiner utan krav på särskild programmering. (Maskinen heter Orion och finns hos AB Turitz & Co i Göteborg. Inom kort tas en datamaskin av samma typ i bruk vid HF.) Nästa vår installerar DKB Bankgirocentralens anläggning, som blir den första i Sverige med praktiskt taget obegränsade möjligheter till datautbyte med maskiner av annat fabrikat tack vare magnetbandstationer, som kan behandla de flesta på marknaden förekommande typer av magnetband. En annan intressant detalj är att de på bankgirohandlingarna med magnetisk skrift tryckta informationerna kommer att kunna läsas direkt in i datamaskinen ICT 1500



samtidigt som dokumenten sorteras i den till ICT 1500 anslutna s. k. sorter/reader-maskinen ICT 8500.

Men DKB ägnar sig inte enbart åt försäljning. Sedan åtskilliga år tillbaka har DKB, fastän i minskande skala, också en egen konstruktions- och tillverkningsavdelning för hålkortsmaskiner. Till de mera kända egna produkterna hör relä-kalkylatorer, relä-kollatorer, fotoelektriska märkstansar och remstyrda stansmaskiner. Den s. k. LM-kalkylatorn, som är uppbyggd av komponenter ur moderbolagets standardproduktion (reläer, koordinatväljare m. m.), kan närmast betecknas som en liten datamaskin. Åtskilliga LM-kalkylatorer finns i drift, varav en del i utlandet.

Det räcker emellertid inte med att kunna leverera olika typer av maskiner. Kunderna behöver dessutom teknisk un-

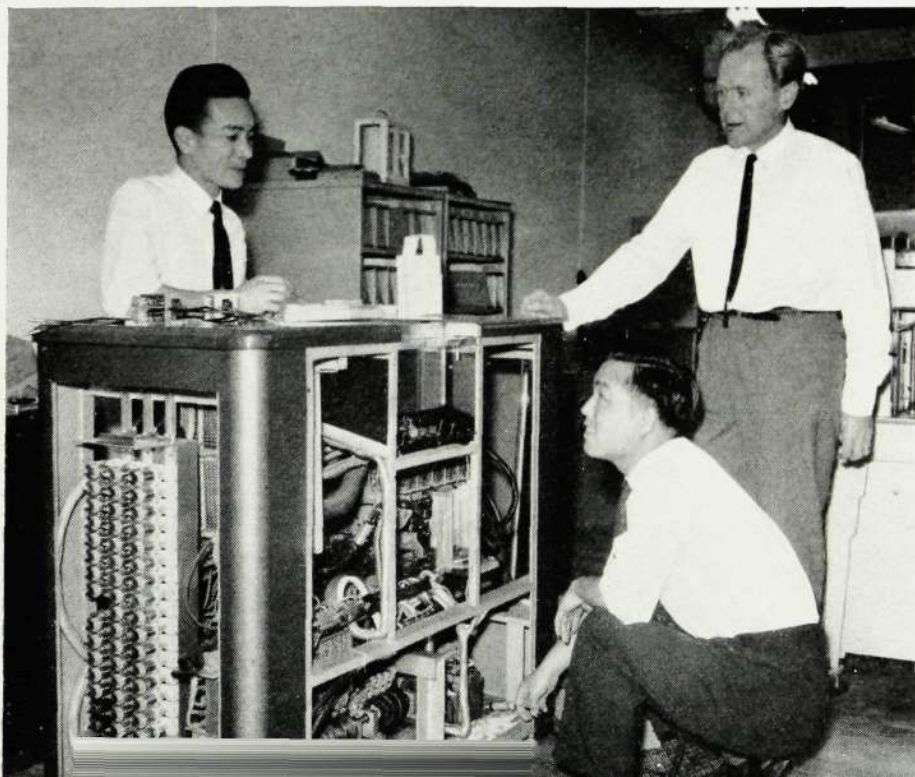
derhållsservice och systemservice liksom hjälp med att utbilda personal. DKB har en väl utbyggd organisation för att klara dessa olika behov. I detta sammanhang betyder också servicebyråverksamheten en hel del. Servicebyråerna åtar sig uppdrag från kunder med eller utan egen anläggning. Under hösten 1963 startade DKB för dylika ändamål två nya datacentraler utrustade med ICT 1301 respektive ICT 1500, vilka alltså tillkommit till de tidigare existerande hålkortsbyråerna i Solna och vid filialerna i Göteborg och Malmö.

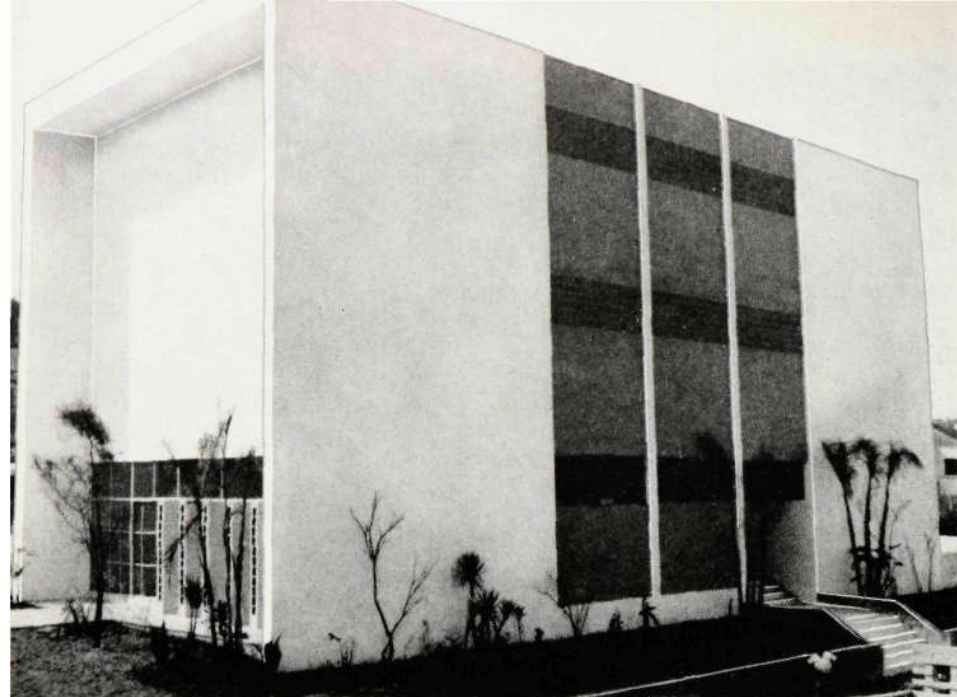
DKB:s försäljningsprogram omfattar förutom hålkort- och datamaskiner även adresserings- samt postbehandlingsmaskiner.

Sedan 1955 representerar DKB det västtyska företaget Adrema-Werke, som är Europas största tillverkare av adresseringsmaskiner. Adrema framställer en betydande serie adresseringsmaskiner – från små enkla handdrivna modeller upp till stora helt automatiska maskintyper.

I slutet av föregående år erhöll DKB försäljningsrätten i Sverige för det amerikanska bolaget Pitney-Bowes Inc., som för övrigt numera äger Adrema-Werke. Pitney-Bowes produktion omfattar specialmaskiner för olika uppgifter inom postbehandlingen, t. ex. för vikning och kuvertering av dokument, öppning eller klistring av kuvert, frankering, antalsräkning, vägning och sortering.

Som framgår har DKB ett mångsidigt arbetsprogram. Den snabba utvecklingen på elektronikens område har lett till att DKB fått betydligt fler anknytningspunkter till moderbolagets verksamhet än tidigare. De i dag så aktuella begreppen datainsamling och datatransmission är nämligen i lika hög grad förknippade med datamaskiner som med telefoni.





Den 28 februari 1964 invigde förvaltningen i Santo André-distriktet, Telefonica da Borda do Campo, en ny koordinatväljarstation i Santa Terezinha. Den nya automatstationen, som har en begynnelsekapacitet av 1400 linjer, är inrymd i en ny, modern stationsbyggnad som framgår av bilden till vänster.

I detta sammanhang kan nämnas att L M Ericssons koordinatväljarsystem introducerades för första gången i Sydamerika i mera betydande omfattning just i Santo André-distriktet, beläget något tiotal kilometer utanför São Paulo, där de första ARF-stationerna sattes i drift år 1958. Den sammanlagda kapaciteten hos L M Ericssons koordinatväljarstationer i detta område uppgår i dag till 16 200 linjer enligt ARF-systemet.

Ceylons förre guvernör, Generalen, Viscount Soulbury, besökte i början av januari CTC-ställverket i Maradana, Colombo. Järnvägens verkställande direktör, Mr B D M Rampala — längst till höger på bilden t. h. — demonstrerar hur man manövrerar signaler och växlar på centralens spårplan. Signalingenjör T W U Seneviratne — till vänster om Viscount Soulbury — assisterar. CTC-anläggningen, som omfattar den dubbelspåriga sträckan Panadura-Colombo-Veyangoda, cirka 70 km, har levererats av L M Ericssons Signalaktiebolag.



En studiedelegation bestående av telefontekniker från Telefonförvaltningen i Peking har gästat Karlskrona och Ronneby för studiebesök vid L M Ericssons anläggningar. Delegationen har sedan september 1963 bedrivit studier i Sverige, företrädesvis i Stockholm. Dessutom har man studerat telefoni i Danmark. På bilden nedan (sittande fr. v.) ses Mr S T Wang, Mr Wu, disp Erik Olsson, Mr Yun, (bakre raden fr. v.) Mr Sung, ing. Bo Eriksson, Mr T L Wang, Mr Koung och hr Bror Yngve Reslund.



LME:s arbetsledarklubb har hållit sitt 44:e årsmöte. Till styrelse valdes Gunnar Johansson, HF/Vt 37, ordf., Gösta Wallin, HF/Vt 83, v. ordf., Herbert Johansson, HF/Vt 11, kassör, Torsten Tillman, HF/Vt 02M, sekr., Gustav Levin, TV/Vt 743, v. sekr., Nils Östling, HF/Vt 36, klubbmästare.

Efter mötet aväts en enkel supé till vilken klubben inbjudit pensionerade arbetsledare och dessa deltog med liv och lust i muntrationerna, som med sedanlig bravur ordnats av klubbmästare Östling. På bilden t. h. är förman Åke Mild omgiven av en bukett vackra lottförsäljerskor. Från vänster Mona Winnerblad, Eva Holmgren, Ulla Törnqvist, Laila Lundin, Görel Lundin och Margareta Larsson.



I början av mars hölls en konferens för det nya datainsamlingssystemet, **HDC 800**, i Ergas lokaler i Bollmora. Under konferensen drogs riktlinjer för marknadsförandet upp. Representanter för Tyskland, Holland, Danmark och Sverige blev ytterligt entusiastiska att gå ut på marknaden med denna nya produkt, som man inom en mängd företag ropar efter. Konferensen hade anordnats av avdelning G Kd. Bilden ovan.

Den 20 mars hade ett 50-tal Ermi-tjänstemän med damer mött upp till »Ermiantbal» på Krutvikens Gästgivaregård i Karlskrona. Övermästaren, dir. A Drougge, höll inledningsvis ett föredrag om Ermis stegrande utveckling de senaste åren och nämnde den annalkande vårens knoppande grönska som en parallell till Ermis expansion. Under gemytliga former intogs sedan smörgäsbordets läckerheter. Ett flertal visor sjöngs, bland annat en specialkomponerad Ermivisa av fröken Maria Ström. Hon har varit företaget trogen sedan 1920 och är fortfarande verksam vid försäljningsavdelningen. I visan skildrade hon på ett spirituellt och träffande sätt Ermis flyttning. Ett uppskattat inslag var när yttre ceremonimästare S Hellstedt anmälde två recipienter som på grund av annan sysselsättning önskade utträde ur Gyllene Ermiantorden. De blev av ex. övermästaren L Thörnberg vederbörligen avdubbad och erhöll som tecken på sin värdighet Gyllene Orden — Illis Quorum — i guld (mässing). Bilden nedan visar fru Ingalisa Aggestam i samtal med recipienten Ingemar Larsson.

Arbetsledarklubben vid Sieverts kabelverk har fyllt 25 år. Medlemmarna med damer hade mangrant infunnit sig liksom en hel del pensionerade kollegor. Efter årsmötesförhandlingarna som gick på rekordtid tack vare verkställare Å Frosts snabba klubbslag samlades man kring smörgäsbordet. Vid honnörbordet skymtade klubbens grundare ing. Ove Bull samt ombudsman B Braun, som tidigare under kvällen överlämnat SALF:s bordsständer. Till två av medlemmarna kunde klubbens ordf. ing. C E Lindkvist överlämna veterantecknet för 25-årigt medlemskap, nämligen ing G A Gabrielsson samt den nyligen pensionerade ing H Andersson. På bilden nedan t. h. är det ing Gabrielsson som får motta veterantecknet.





Kosmonautbesök på L M Ericsson

Den ryske kosmonauten Jurij Gagarin, som i samband med sitt Sverigebesök i början av mars också hälsade på hos L M Ericsson i Midsommarkransen, hann bli åtskilligt populär under sin korta men intensiva visit på HF. Sedan VD Sven T Åberg hälsat den ryske gästen välkommen demonstrerade ingenjör Eric Lundqvist utställningen. Därefter blev det rundvandring på verkstaden, bl. a. på förbindningen där Gagarin blev av med åtskilliga autografförsedda porträtt. En rundtur genom intressehallen och sjukavdelningen hanns också med innan den avslutade lunchen i direktionsmatsalen.

Bilden överst t. v. visar kosmonauten på verkstaden, där han bland annat passade på att provköra en svarv, något som han lärde sig i sin ungdom. Där bredvid samtalar han med ing. Lundquist via en Ericofon och den gamla trumpettelefonen. T. h. får Gagarin hjälp med att köra modelljärnvägen på utställningen och nedan delar han ut autografförsedda porträtt till förtjusta LM-are.



Som ett led i L M Ericssons automatisering av Thailands telefonnät invigdes i slutet av november förra året en automatisk telefonstation i Chiangmai, landets näst största stad. Stationen har för närvarande en kapacitet av 1 000 linjer enligt L M Ericssons ARF-system. The Telephone Organization of Thailand räknar emellertid med att stadens telefonbehov kommer att öka i snabb takt och i början av 1965 skall linjeantalet ha ökat till 2 000.

Värd för den imponerande och högtidliga invigningsceremonin var chefen för the Telephone Organization of Thailand, General Phachirn Nimibutr, och bland de närvarande märktes representanter för stadens styrelse, svenska ambassaden och L M Ericsson.

Vid midnatt den 29 november ringde General Phachirn Nimibutr det första samtalet över den nya växeln till guvernören för Chiangmai, Mr Nirandon Chayanama (bilden t. h.).

I invigningshögtidligheterna ingick en färgrik uppvisning i thailändska danser (bilden nedan).

Ny LM-station i Thailand



Stor Erga-växel till Melbourne

En av de största abonnentväxlar som L M Ericsson, avdelning Erga, levererat togs i drift hos Myer Emporium i Melbourne, Australien, i slutet av 1963.

Växeln är för närvarande utbyggd för 2 000 anknötningar, 24 telefonistplatser med snöförmedling och 200 inkommande och 73 utgående centralledningar till Australian Post Offices publika nät. I mekaniskt och schematiskt avseende är växeln uppbyggd på grundval av L M Ericssons koordinatväljarväxel ARF 10, som modifierats och kompletterats med nya trafikegenskaper för att kunna användas som abonnentväxel. Bland de speciella trafikmöjligheter som växeln utrustats med märks förfrågningsanrop till telefonist och genomval till vissa anknötningsskåp som används för ordermottagning.

Växeln togs i bruk kort tid före jul och har enligt vad Myer Emporium uppger väl bestått provet under den intensiva jultrafiken.

BA:s arbetsledarklubb

har under 1964 följande styrelse: ordf. T Ahlberg, Vt 456, vice ordf. K-E Nöjd, Vt 462, sekr. T Dahlquist, Vt 454, kassör S Emanuelsson, Vt 465, klubbmästare A Sundqvist, Vt 463, samt S Winberg, Vt 465 och R Pettersson, Vt 451.

LM-order på 9 miljoner

Telefonaktiebolaget L M Ericsson har genom sitt portugisiska dotterbolag Sociedade Ericsson de Portugal Lda tecknat ett leverans- och installationskontrakt på ca 9 milj. kronor med den portugisiska telefonförvaltningen. Kontraktet, som vunnits i internationell konkurrens, omfattar bärfrekvensterminaller och förstärkarutrustningar för långdistans-telefoni mellan Lissabon och Oporto.

LM-SAMARBETE MED PHILIPS

Telefonaktiebolaget L M Ericsson har

träffat avtal om tekniskt samarbete på järnvägssignalområdet med N V Philips Gloeilampenfabrieken, Holland, Manufacture Belge de Lampes et de Matériel Electronique, Belgien, och Télécommunications Radioélectriques et Téléphoniques, Frankrike, jämte dotterföretag i olika länder.

Man avser att härigenom öka effektiviteten särskilt i fråga om utvecklingsarbetet och möjliggöra att förbättrade och nya system snabbare skall kunna introduceras på marknaden.



Bilden t. v. är hämtad från demonstrationen på verkstaden. Ovan ses några av smättingarna i klippartagen.

Familjevisning av Ermi i Karlskrona

Vid AB Ermi i Karlskrona anordnades en lördag i februari familjevisning av företaget. Ett hundratal personer tog tillfället i akt att bekanta sig med de anhörigas arbetsplats.

Efter det att alla samlats i matsalen lämnade direktör A Drougge en kort historisk återblick på Ermi. Han berörde särskilt Ermis flyttning till Karlskrona samt några problem i samband med denna. Vidare betonade han hur viktigt det är för ett företag att även familjen får en inblick i den anställdes arbete och dess miljö.

Vid den efterföljande rundvandringen hade tio ciceroner ställts till förfogande. Eftersom fabriken var i drift blev det ett speciellt nöje för besökarna att se respektive anhörig vid sin arbetsplats. För de föräldrar som ansåg sina barn alltför små att delta i visningen var det väl sörjt. Två kvalificerade barnsköterskor tog emot de små, som förutom att de fick måla och klippa även fick se ett antal tecknade barnfilmer.

Efter avslutad rundvandring bjöd företaget på kaffe och tårta i matsalen. I samband med rundvandringen hade en

gissningstävlan anordnats. Det gällde att gissa rätt antal skruv som fick plats i en enfasmätarens huv. Många varierande förslag lämnades, från 996 till 4 893 skruvar. Rätta antalet var 3 073 och närmast denna siffra kom fru Maj Andersson som gissat på jämnt 3 000. Som belöning erhölet hon en hink fylld med apelsiner och en kraftig applåd. Dessutom lottades ytterligare fyra hinkar med apelsiner ut.

Kvinnlig Söderhamns-pionjär avtackad

Fru Elsa Glansborg, 67 år i mars i år, är en pionjär i sitt slag vid fabriken i Söderhamn. Hon blev nämligen den första pensionär vid företaget som varit med sedan fabriken start 1948. Den 6 mars gjorde hon sitt sista skift och blev med anledning därav föremål för uppvaktningar både från företagsledning och arbetskamrater.

Det var den 1 november 1948 som

SÖ:s arbetsledarklubb

har haft årsmöte och valt följande styrelse: ordf. Nils Frisk, Vt 66, sekr. Ivar Rohdin, Vt 63, kassör Hans Ahlinder, Vt 67, klubbmästare K E Rehnberg, Kt 81. Till ledamöter i företagsnämnden valdes Nils Frisk och Hans Ahlinder. Representant i fritidskommittén är S E Forsberg.

fru Glansborg kom in på kontrollavdelningen på den då nystartade fabriken och sedan dess har hon »suttit» där som avsynerska. Det blir således drygt femton år och under den tiden har hon sett åtskilliga hundratals arbetskamrater komma och gå. Enbart på kontrollavdelningen, där arbetsstyrkan är 40 personer, har säkerligen halvannat hundratal arbetare omsatts.

Fru Glansborg är en pigg människa, alldeles för pigg för att bli pensionär och slå sig till ro kan det tyckas.

– Aja, menar hon, slå sig till ro skall man väl inte göra riktigt än. Koppla av kanske men med dagliga cykelturer eller skogspromenader. Det stärker ju både kropp och själ.

Vi önskar henne lycka till i fortsättningen.

M V



TRÅDSTUMPAR

SVERIGE TVÅA I TELEFONTÄTHET — KONST TILL
TELEFONPLAN EFTERLYSES — DEN LJUVA VINTERN

Det amerikanska telefonbolaget ATT (American Telephone and Telegraph Co) har publicerat sin statistik över världens telefonbestånd. Den utvisar bland mycket annat att Sverige behåller sin rangställning som tvåa efter USA ifråga om telefontätheten. USA leder med 43,05 telefoner per 100 invånare medan Sveriges notering lyder på 40,28. Närmast följer Canada med »bara» 33,73 telefoner per 100 invånare medan Indien ligger sämst till med 0,13.

Totala antalet telefonapparater i världen ökade från 150 miljoner till 159 200 000, varav 144 559 500 eller 90,8 procent är anslutna till automat-telefonsystem. Telefontätheten i världen ökade från 4,9 till fem apparater per 100 invånare. Nordamerika hade 1 januari 1963 54,7 procent av världens telefonbestånd, Europa 21,2 procent, Asien 7,3, Oceanien 2,3, Afrika 1,4 och Sydamerika 2,3 procent.

Tidigare var det bara Schweiz av jordens stora telefonländer som hade en hundraprocentig automatisering. Från och med 1963 har även Nederländerna det. Västtyskland har gått om USA och noterar en automatisering till 99,8 procent, medan USA har 98,1 procent och Sverige 93,5 procent av telefonbeståndet automatiserat. Sist ligger Danmark med 58,8 procent.

*

När den nya tunnelbanan i Stockholm invigdes kunde man vid en del stationer studera konst för cirka 1 miljon kronor. Den konstnärliga utsmykningen har emellertid förbehållits innerstadens stationer och Telefonplan fick ingenting med av kakan. LME:s konstförening har alltid ivrat för god konst och trots de hittills avvisade protesterna i fallet T-banan tar man nu åter till orda. Så här säger konstföreningens ordförande Einar Österlund:

»Med tunnelbanans sydvästra gren har nytt liv pumpats in i sovstaden Midsommarkransen. Förbindelsen med innerstaden har förbättrats avsevärt. Det har blivit liv och rörelse och många människor från angränsande bostadsområden stegar pulsen genom anslutande buss- och biltrafik. Jag får en stark känsla av att Telefonplan vaknat upp ur sin törnrosasömn och att den med relativt små kostnader kunde erhålla en lämplig make up. Genom tunnelbanestationens placering

och de affärer som inryms där har Telefonplan erhållit en karaktär av torg och samlingspunkt för människor, något som den aldrig haft tidigare. Det är bara torgets fria ytor, dess centrum, som behöver ändras. Det vore synd om det endast blir en steril bilkaruseell. Hur mycket vackrare vore inte en skulptur eller ett brunnskar i en plantering med sittplatser, där Pressbyråns gamla kiosk fortfarande står. Om man ser på vår närmaste granne Västertorp, så finns där skulptur av mycket hög klass och i så stor omfattning att placeringen inte alla gånger ger skulpturen rättvisa, ett problem som väl knappast kan tänkas dyka upp vid Telefonplan. Det borde vara en bra penningplacering och god reklam för bolaget att i samråd med vederbörande myndigheter ordna ett estetiskt tilltalande torg framför vår huvudentré.»

*

Sommaren är snart här men innan vi börjar njuta av värmen är det kanske skäl att komma ihåg att även vintern har sin tjusning, åtminstone enligt denna rapport av signaturen M. W.

»En härlig tisdagskväll i mars samlades ett 50-tal LM-are vid Delsbofabriken för att göra en utflykt på skidor. Eftersom hälsingskogarna är stora och mörka hade facklor anskaffats och det blev ett lysande följande som drog åstad.

Utflyktmålet var en gammal timmerstuga på Kolarberget, som fått sitt namn belyst genom sägenomspunna historier av bl. a. Albert Wiksten, trappern och författaren, som vi väl hört i radio eller sett i TV.

Nåväl, sedan LM-arna druckit sitt medhavda kaffe och allsångat sig nästan hessa med hjälp av Arne Djarvs dragspel, tändes åter facklorna och man skidade lätt och glatt utför »fjällsidan» mot ett väntande Delsbo.

Som sagt, en färd som vi väl alla har anledning att avundas »norrlänningarna» trots längtan efter sommar och solsken.»

Mark Twains fru försökte en gång lära honom av med att svära genom att själv börja svära lika tappert. Efter några säftiga svordomar från henne utbrast Mark:

— Älskling, du använder riktiga ord men betoningen är alldeles åt helvete!

LME:s konstförening

har haft årsmöte. Till ordförande omvaldes Einar Österlund, HF/Vt 18. Styrelsen består vidare av Uno Nilsson, T/Krmu, vice ordförande, Albin Redtzer, Dhp, kassör, Aina Karlsson, Las, sekr., Ellen Ahrent, Dhs, v. sekr., samt som övriga ledamöter Sven Ljunggren, LA, och Eskil Skoog, Ajk. Som styrelsesuppleanter valdes Lennart Blom, Dfu, Gunnar Lundin, Vt 18, Lars Hedström, Vt 27, och Gunnar Lind, Yfo. Revisorer är Henry Eggehorn, MrC, och Gunnar Lundbeck, T/Fpd, med Ragnhild Bostrom, Ekl, som suppleant. Gunvor Fagerström, T/Fmf, svarar som under föregående år för föreningens informationsblad »Aktuellt».

Föreningen hade vid årsskiftet drygt 500 medlemmar och samtliga medlemsavgifter så när som på tretton kronor har använts för inköp av konstverk till de två årligen återkommande medlemslotterierna. Dessa inköp har liksom tidigare gjorts från de utställningar som Konstföreningen anordnar i matsalarna. Under 1963 deltog följande konstnärer:

Elof Ulander och Hans Fritzdorf under februari, Per Lindekrantz under mars, Sven Hellström och några polska grafiker under maj, samt under hela juni, juli och en stor del av augusti Astrid Harms-Ringdahl, Märta Bohm och Erik G:son Hallström under september, Alex Öberg under oktober, Lizzie Ohlsson-Arle och Lars Florén under november samt under december Janne Dahl och Karl Billeström. Många gånger ger dessa utställningar tillfällen till mycket fördelaktiga inköp för LM-are och normalt är det inte någon svårighet att dela upp priset för en målning i flera inbetalningar, men denna förmån utnyttjas tyvärr inte i någon större utsträckning av LM-arna.

Utöver utställningarna har konstföreningen även anordnat visningar av museer och olika ateljéer. Den 20 maj visades Carl Eldhs ateljé i Bellevueparken av skulptörens dotter Brita Eldh och kvällen avslutades med kaffesamkväm på Bellevueterrassen. En rundvandring i Gamla stan under ciceronskap av sekreterare Sven Hansson gjordes den 3 september och utställningen Konstnärernas Stockholm på Liljevalchs visades den 17 oktober. Östasiatiska museet med sina även internationellt sett utomordentligt fina samlingar visades tisdagen den 12 november och så avslutades verksamhetsåret med ett mycket uppskattat besök i keramiker Fred Forslunds ateljé, där man bland annat fick studera hur en kruka blir till, från lerklump och till glasering.

På bilsemester i Ungern

Sommaren börjar närma sig med stormsteg och med den semestertider och allt vad därtill hörer av planering för semesterresorna. Vad man kan uppleva på en bilresa genom Ungern berättar här hr Stig Jonasson, T/Krba, som häromåret bilsemestrade i Ungern.

Midsommaraftonens morgon var varm och vacker. Vi lämnade Wien för att fortsätta vår färd mot Ungern. Det var ungefär åttio kilometer till gränsen men redan ett par mil från Wien glesnade trafiken märkbart. Den lokala trafiken bestod mest av dragkärror, hästskjutsar och gamla bilar, som för det mesta färdades tvärs vår körriktning. Familjen satt tyst. Nu efteråt vet jag att vi alla satt försjunkna i samma tankar. Tänk om denna väg, dessa skogsdungar och gårdar kunde berätta om alla människöden som avgjorts och ändats i dessa trakter.

När vi närmade oss Nickelsdorf började det regna. Vi var alltså fyra dystra svenskar som tumlade in på tullstationen, misstänksamt beskådade av intresserade byinvånare. Österrikarna klarade snabbt av formaliteterna. Den sista biten

fram till Hegyeshalom var spännande. Höga bevakningstorn, taggtråd utmed vägen och beväpnade vakter muntrar inte upp resenären. Här var tullen grundligare. Medan bilen undersöktes jämfördes vi med våra pass. Carnet! Grönt kort! Internationellt körkort! Tillståndsbevis! Tack! Med nervösa fingrar rev vi bland dokumenten, som tidigare tycktes vara i god ordning. Var fanns nu allt? Hur mycket valuta har ni? Forint? D-mark? Resecheckar? Svenska kronor? När svetten började bryta fram var allt klart. Jag tror att det slutade regna och solen kom fram, samtidigt som det första leendet trängde igenom den officiella masken. Välkomna till Ungern! Önskar ni växla, så går det bra här. Trevlig resa!

Så hade vi slingrat oss igenom »järnridån». Vår känsla av olust blåste snabbt av oss. Vi greps helt av den glädje och

värme vi erfor i glada vinkningar från både barn och vuxna. Riksvägen är här ungefär i klass med de svenska länsvägarna. Om man väljer väg nr 80 över Tatabánya mot Budapest kommer man in på en sträckning som är nybyggd och av utmärkt E-vägkvalitet. Enligt uppgift är det här som E-vägen Wien-Budapest kommer att gå.

Genom Ungern måste vi lätta något på gaspedalen. Cyklisterna, som förekommer i stort antal på vägarna, är direkt farliga för säkerheten, när de mot kvällen är på väg hem från arbetet på fälten. Oftast ligger en hacka eller annat redskap på hållaren bak. Färden kan vara rätt vinglig beroende på att tomflaskan i matsäckskorgen definitivt inte har

Utsikt över Pest från »Fishermen's Bastion».



Minareten i Eger. Nedan t. h





Det enda vi såg i folkdräktsväg var denna gamla dam på väg till mässan i Mezökövesd.

larna av Pest. Den historiskt intresserade når med tunnelbanan det praktfulla Millennium-monumentet, som rymmer 1 000 år av Ungerns historia från Arpád till Habsburg, och den musikintresserade når Operan, för att ta ett par exempel. På Operan fick vi uppleva ett fint exempel på gästvänlighet. Musikens mästare och habsburgskt sinne för prakt har skapat ett musikcentra i triangeln Wien-Budapest-Salzburg. I våra planer ingick alltså ett operabesök. Tyvärr var allt utsålt de dagar vi hade kvar i Budapest. Trots att kvällens publik börjat inta sina platser erbjöds vi att få göra en rundvandring. Parketten, de breda marmortrapporna med röda mattor upp till raderna, belysningen, utsmyckningen. Det är praktfullt!

För den trötte och jäktade är Margitön, som ligger mitt i Donau, en härlig rastplats. För turisten, som inte är van vid +38° i skuggan, blev den räddningen. Det var härligt att i sakta mak promenera i de skuggiga alléerna och plötsligt stå inför Palatinusbadet. Tyvärr gav ingen av de många bassängerna någon varaktig svalka, 25-gradigt vatten är varmt för den som upplevt de senaste somrarna utmed den svenska kusten. Den 11-åriga dottern hade hejdlöst roligt i bassängen med konstgjorda vågor. Sida vid sida kämpade hon med 100-tals andra i de upprörda vågorna. Gammal och ung, alla var lika roade.

Vi fortsatte vår färd mot Eger. Innan vi tog av från väg nr. 3 körde vi fram till Mezökövesd. Här finns för den som är intresserad av folkkonst och dräkter ett litet vackert museum. Men folkdräkterna har nästan helt försvunnit. Vi såg endast en liten gumma på väg till mässan klädd i en mycket mörk dräkt.

Husen på landsbygden har i stort sett ungefär samma storlek, stil och färg.

De är rätt låga, har vitkalkade väggar och spån- eller halmtak. Här finns ett område med hus av denna typ. Ett av dem är tillgängligt för besökare. Det ägdes förut av en dam som ägnat sitt liv åt hemslöjd. Sitt hus har hon inrett så att det bättre än ord berättar hur man levde förr.

Från riksväg nr. 3 svänger vi alltså av mot Eger. Strax utanför stan upptäckte vi en berghäll med en lång rad av hål. Ett par män syntes utanför. Som jag ogärna vill dö nyfiken stannade vi. Det visade sig vara vinkällare. Här i trakten lär var och varannan ha en liten jäsning att vårda. Männen var av den godmodiga typen i vars famn hela världen får plats. Vi blev alltså inbjudna till grottan för avsmakning. Bilföraren sniffade och började i tankarna planera en fotvandring i trakten. Gubbarnas skäggiga, vinröda ansikten i skenet från vaxljuset saknade egentligen bara en vinranka om pannan för att illusionen av Bacchi bröder skulle vara fullständig.

Eger är en gammal kultur- och lärdomsstad med minnen från »turktiden». Minareten var länge en »nagel i ögat» på ungrarna. Den minde ju om en tid, som man helst ville glömma. Att riva den stötte på vissa svårigheter tack vare den omkringliggande bebyggelsen. Så småningom upptäckte man att den hade ett visst turistvärde och den har alltså fått stå kvar.

Vid slottsruinen högt över stan kan man se tre kors. Platsen har inte oväntat fått namnet »Golgota». Vi kom dit rätt sent på eftermiddagen. Solen hade redan börjat färga trakten rosa. Molnen i väster som bäddade över solen var skuggiga på översidan. Det vilade samma stämning över omgivningen som över en bilillustration av Doré.

Forts. på sid. 40

innehållit mjölk. Man förstår de ungerska bilisternas försiktighet. De gör vänster-tecken och en stor sväng vid passage av en cyklist.

Den som på väg nr 80 kommer till Budapest, hamnar snart i hjärtat av Buda, »Moskvatorget». Här har många av stadens buss- och spårvägslinjer ändhållplats. Många tillfartsleder och otydliga trafikljus gjorde att åtminstone vi tyckte detta var den enda plats, där trafiken var krånglig, men någon svårighet att använda bilen för rundturer behöver det alltså inte vara. Och till och med en fredagseftermiddag var det gott om Platser mitt i stan.

Med hjälp av de många broarna är det lätt att orientera sig. De flesta sevärdheterna ligger på Buda-sidan, och är i många fall synliga på långt håll. Citadellet, fästningen på Gellértberget, Fiskarbastionen och Matthias kyrkan vill jag bara nämna. Deras kulturella och historiska värden beskrivs bäst i de ungerska turistbroschyrerna. Johannesberget är med sina 529 m ö. h. den högsta punkten i Budapest. Här ställdes våra lokalpatriotiska känslor inför ett svårt prov, och frågan står fortfarande öppen. Vad är vackrast, Stockholm från Skinnarviksberget eller Budapest från Johannesberget?

Budapest så väl som andra större städer lär man känna bäst genom buss- och spårvägslinjerna. Resorna är anmärkningsvärt billiga. Den enda tunnelbanelinjen skär rakt igenom de centrala de-



»Fishermen's Bastion» minner fortfarande om fiskarens kamp mot turkarna. T. h.

Vinterspelen 1964

De s. k. Vinterspelen som i år arrangerades i Stockholm omfattade som vanligt handboll för damer och herrar, bordtennis, bowling samt simning. Handboll, bowling och simning arrangerades av HF medan SIB svarade för bordtennismästerskapen. Tävlningarna som gick i den nya Brännkyrka Idrottshall hade samlat mycket folk. Speciellt i bowling var det rekorddeltagande med över 100 startande. Däremot visade simningen åter en tillbakagång, vilket kanske kan förklaras av att simningen är speciellt missgynnad av dåliga tävlingstider.

Handbollen spelades som vanligt med mästerskap för såväl damer som herrar. I den senare klassen spelades även en B-turnering som ej gällde koncernmästerskapet. Tävligen blev en stor framgång för HF med seger i såväl dam- som herrklasserna samt en andraplacing i B-turneringen, vilken hemfördes av Karlskrona.

Även bordtennistävlingen dominerades av HF med segrar i såväl singel, som dubbeln och juniorklassen.

Mästerskapstitlarna i bowling fördelade sig jämnt mellan de olika företagen och flera överraskande placeringar uppnåddes, speciellt i lagtävlingarna. Individuell mästare blev Nils Lundborg, HF, som därmed fick en sista inteckning i det 15 år gamla vandringspriset och därmed hemförde denna dyrgrip för alltid.

I klass II segrade Ivar Alsterbäck från FÖB och klass III hemfördes av O Åkerlund, DKB. I tävlingen för 2-mannalag segrade KV med HF lag 2 på andra plats. Tredje lag blev HF lag 4. Klass II hemfördes av Rifa lag 1 och klass III av HF lag 8.

Nedan HF:s segerrika damlag i handboll. Stående fr. v. Eva-Lena Sahlström, Ingrid Wigler, Lisbet Järvinen, Siv Norell, Inga-Britt Pettersson, Rose-Mari Ahlström, Marianne Ohlsson och lagledaren Einar Nordfeldt. Knästående Inga Lindgren och Ann-Mari Eriksson.

Nedan t. h. en stilstudie från simtävlingarna.

4-mannatävlingen blev en framgång för SRA lag I med HF lag I på andra och HF lag II på tredje plats.

I simningen fördelades mästerskapen mellan HF, fyra, och KV, två. För övrigt visade KA, Göteborg och SIB upp goda simmare som nådde flera topplaceringar.

Resultat:

Simning

50 m fritt damer (1 startande): B M Svensson, SIB, 54,5.

50 m fritt herrar (13 startande): 1. G Lundin, HF, 30,4, 2. G Ramström, KA, 30,8, 3. J Hagberg, KV, 31,2, 4. R Klang, KV, 31,6.

100 m bröst herrar (10 startande) 1. R Klang, KV, 1,37,0, 2. S Fernlund, Göteborg, 1,37,4, 3. Kj. Jansson, Göteborg, 1,37,5.

50 m fritt oldboys (8 startande): 1. S Gunenc, HF, 35,0, 2. G Särne, HF, 35,5, 3. S Andersson, SIB, 38,0.

50 m bröstsim oldboys (9 startande): 1. G. Särne, HF, 42,2, 2. S Andersson, SIB, 44,0, 3. E Bodén, GV, 45,7.

Lagkapp 3 x 50 meter seniorer: 1. KV, 1,37,1, 2. KA, 1,43,4 3. HF, 1,44,3, 4. GV, 1,53,4.

Lagkapp 3 x 50 meter oldboys: 1. HF, 1,57,7, 2. SIB, 2,15,0.

Bordtennis

Klass I seniorer singel (31 startande): 1. I Lindh, HF, 2. B Berglöf, SKV, 3. U G Eriksson, HF.

Klass II seniorer dubbel (28 startande): 1. Strand/Edman, HF, 2. Karlsson/Nilsson, MÖ, 3. Nilsson/Karlsson, Vy.

Klass III juniorer singel (8 startande): 1. L Strand, HF, 2. L Edman, HF, 3. Matsson, HF.

Klass IV oldboys singel (15 startande): 1. S Skedebäck, Rifa, 2. K Westergren, HF, 3. E Nordfeldt, HF.

Klass V damer: 1. G Thorsen, Rifa.

Klass VI Motionsklass (25 startande): 1. L E Nilsson, Vy, 2. K Lindell, Ermi, 3. E Eriksson, SÖ.

Bowling

Klass I: 1. Nils Lundborg, HF, 1588 poäng, 2. Gösta Persson, SRA, 1567 p, 3. B Bååth, KV, 1441 p.

Klass II: 1. Ivar Alsterbäck, FÖB, 1419 p. 2. Gustav Eklund, Rifa, 1 405 p, 3. Henry Carlsson, Rifa, 1 397 p.

Klass III: 1. O Åkerlund, DKB, 1 313 p, 2. S E Fransson, SIB, 1 294 p, 3. Bertil Johansson, Alpha, 1 268 p.

2-mannalag, klass I: 1. KV (R Lundgren, B Bååth) 1 445 p, 2. HF lag 2 (G Löwén, N Lundborg) 1 411 p, 3. HF lag 4 (G Byrenius, N Larnefelt) 1 404 p.

Klass II: 1. Rifa lag 1 (H Carlsson, G Eklund) 1 391 p, 2. FÖB lag 2 (I Alsterbäck, A Thorqvist) 1 390 p, 3. HF lag 5 (A Åkerström, L Skoog) 1 350 p.

Klass III: 1. HF lag 8 (L Å Andersson, T Fredriksen) 1 270 p, 2. SIB lag 1 (S E Fransson, A Lindström) 1 245 p, 3. NO (N Wängström, B Holm) 1 244 p.

4-mannalag: 1. SRA lag 1 (O Sjöberg, R Andersson, G Persson, G Sundström) 2 920 p, 2. HF lag 1 (Allan Adeby, Arne Adeby, N Lundborg, G Löwén) 2 877 p, 3. HF lag 2 (A Jansson, L Stranneborn, G Byrenius, N Larnefelt) 2 719 p.

Handboll

Damer

HF	2 2 0 0	12-5	4
KA	2 1 0 1	9-5	2
Göteborg	2 0 0 2	1-12	0

Herrar A, KCM

HF	3 2 1 0	27-14	5
KA	3 2 1 0	31-24	5
Ermi	3 1 0 2	21-30	2
Göteborg	3 0 0 3	15-26	0

Herrar B

Karlskrona lag II	6 5 0 1	45-24	10
HF lag II	6 5 0 1	30-12	10
SKV	6 4 0 2	29-20	8
Alingsås	6 3 1 2	27-25	7
Göteborg lag II	6 2 1 3	21-27	5
FÖB	6 1 0 5	19-27	2
GV	6 0 0 6	8-44	0



SÖ överlägset i skid-KCM

SÖ anordnade lördag-söndag den 22-23 febr. KCM i skidor och hockey-bockey. Tävligen hade samlat 150 deltagare, och alla var efteråt ense om att det hade varit en angenäm idrottshelg, trots att värdarna vid SÖ var ofina nog att belägga de flesta förstaplatserna.

Skidtävlingen som avverkades på lördagen blev ett hårt prov för de tävlande, eftersom snötillgången i skogarna var så pass dålig. Trots detta hade ett bra femkilometersspår lagts i terrängen omkring SÖ-fabriken. Deltagarna var uppdelade i sju klasser av vilka damer och nybörjare åkte 5 km, veteraner, äldre oldboys och juniorer 10 km samt seniorer och yngre oldboys 15 km. En del goda tider noterades, speciellt då i damklassen, där SÖ:s M Andersson åkte halvmilen på 23.54, en tid som var bättre än många manligas. I seniorklassen åkte S O Sundell, Sieverts kabelverk, 15 km på den utmärkta tiden 1.00.40 och blev därmed KC-mästare i sin klass. Bertil Eriksson, SÖ, åkte som äldre oldboys 10 km, och efter ett mycket hårt andra varv, där han förresten helt grundlade sin seger, kunde han staka i mål som segrare på 43.13.

Prisutdelningen för skidtävlingen hölls i matsalen på fabriken, där disp. U Erling hade bidragit till att prisbordet blivit extra lockande. De tävlande bjöds på kaffe med dopp och därefter visades fabriken för LM-are med anhöriga.

Hockey-bockey-turneringen, som hade samlat nio lag, startade även den på lördagen med tre serier med följande resultat:

T. h. årets koncernmästare i hockey-bockey från Söderhamn. Stående från vänster lagledaren S E Forsberg, H Olsson, S Bäcklin, S Sjölin, S Karlsson, T Nilsson, B Wåhlén. Knästående fr. v. B Johansson, J Eriksson och B E Andersson.



Koncernmästaren i äldre oldboys, Bertil Eriksson, Söderhamn, stakar fram mot segern Nedan.

Söderhamn-Gröndal	11-2
Huvudfabriken-Sundsvall	6-0
Sieverts-Försäljn. AB	2-1
Gröndal-SRA, Kumla	3-5
Älvsjö-Sundsvall	1-3
Försäljn. AB-Norrköping	9-1
SRA, Kumla-Söderhamn	1-7
Norrköping-Sieverts	1-3

Efter dessa lördagsmatcher återstod tre gruppsgrare: Huvudfabriken, Sieverts Kabelverk och Söderhamnsfabriken. Dessa visade sig sinsemellan mycket jämna, varför söndagsmatcherna blev rafflande uppgörelser. I första matchen möttes Söderhamn och HF. De förstnämnda segrade med 4-0, ett resultat, som kanske var något i överkant. HF visade sig vara ett väl samspelt lag, där Knut Ove Andersson från AIK och f. d. Edsbyn var strategen både i anfall och försvar. Hans styrka och kunnande räckte dock inte till att bringa Söderhamn på fall.

Efter en timmes vila för HF spelades så andra matchen, denna gång mot fjolårsmästarna Sieverts kabelverk. HF vann här med 5-3.

I den sista och avgörande matchen mellan Söderhamn och Sieverts slog R Pettersson redan efter 15 sekunder in 1-0 för Sieverts och två minuter senare ökades ledningen till 2-0. Söderhamnarerna spelade emellertid upp sig och efter åtta minuter kom reduceringen. Två minuter senare hade man utjämnat till 2-2. Söderhamn tog ledningen med 3-2 i början av andra halvlek och innan slutsignalen gick hade man ökat till 5-2, och därmed var Söderhamn årets koncernmästare i hockey-bockey.

Efter finalmatchen hölls prisutdelning av disp. Erling, som tackade de tävlande för deras medverkan genom vilken koncernmästerskapet blivit en lyckad tillställning. Idrottskonsulent Forsberg, HF,

tackade så värdarna i Söderhamn för en gott arrangerad tävlingshelg och man kom överens om att nästa år åter mötas på någon LM-arena för att ta upp kampen om medaljerna.

I anslutning till KCM anordnade fritidskommittén i SÖ en cabaré- och dansafton på den vackert belägna bygdegården Altorp utanför Söderhamn. Man bjöd här på en cabaréunderhållning av bästa kvalitet och bevisade att förmågorna är både många och goda vid SÖ-fabriken. Resten av kvällen ägnades åt dansens ädla konst och de ca 250 närvarande kände sig med all säkerhet nöjda när bussarna åter rullade mot Söderhamn.

M W

Resultat skidor:

Klass 1 Seniorer 15 km: 1. Sundell, SKV, 1.00.40, 2. K Kangas, HF, 1.01.30, 3. M Siltala, SÖ, 1.02.32.

Klass 2 Yngre oldboys 15 km: 1. A Åsenlund, HF, 1.05.22, 2. I Blom, HF, 1.06.24, 3. E Nyman, SÖ, 1.06.25.

Klass 3 Äldre oldboys 10 km: 1. B Eriksson, SÖ, 43.13, 2. C Näsholm, HF, 44.26, 3. R Brannerud, HF, 44.58.

Lagtävling: 1. SÖ (M Siltala, R Magnusson, O Nordström) 2.49.06, 2. HF (K Kangas, A Åsenlund, C Näsholm) 2.51.18.

Klass 4. Veteraner 10 km: 1. H Forsberg, HF, 48.49, 2. H Johansson, HF, 53.07.

Klass 5 Juniorer 10 km: 1. O Nordström, SÖ, 42.25, 2. B Nyman, KV, 50.47, 3. B Danielsson, Kumla, 51.43.

Klass 6 Damer 5 km: 1. M Andersson, SÖ, 23.54, 2. K Hall, KV, 32.01, 3. L Grönkvist, Kumla, 34.24.

Klass 7 Nybörjare 5 km: 1. B Abrahamsson, SÖ, 19.42, 2. J Andersson, SÖ, 22.42, 3. J Eriksson, SÖ, 23.08.



Segerrika LM-are i KA

VI TACKAR



L M Ericssons IK i Karlskrona har under vintersäsongen kunnat utnyttja den nya konstfrusna Wämöhallen. Bland annat har man där avgjort den hittills största Hockey-bockeyserien inom ett och samma företag, varvid tolv lag kämpat igenom 32 matcher. Det betyder att omkring 130 spelare har varit igång med klubba och boll. Under seriens gång har många olika lag legat i toppen och tävlingen har därför varit spännande. I slut-

spelet i finalomgången möttes Vt 51-52 och Vt 55-57 och det blev de sistnämnda som efter en till en början mycket jämn match lyckades vinna med 6-1. Därmed fick man också första inteckningen i Avdelningschefernas vandringspris. Efter finalen spelades en match om tredje och fjärde plats där Vt 63 slog Vt 62 med 3-1.

På bilden ovan det segrande laget Vt 55-57.
Mexico

... för födelsedagshyllningar

Allan Brohlin, Bo/Gev
Erik Engqvist, HF/YmC
Sture Källryd, HF/Vt 25
Ivar Gustafson, HF/Lpe
Hjalmar Lindqvist, HF/Iv
Sven Nilsson, HF/Vt 07
Karl Prickén, TV/F788
Margareta Sundquist, HF/B
Margaretha Tronêt, HF/Dra
Folke Zandin, HF/Vas

... för annan vänlighet

Nils Fredriksson, tidigare HF/Vt 17
Claes Grill, HF/Dhu, och Eva Holm, HF/Is
Carl Johansson, HF/Vbv
Edvin Moqvist, tidigare HF/Vt 24
Helge Nyberg, KV

... för vänligt deltagande

vid min makes och min faders, Gustaf Ejenberg, T/Ffu, sjukdom och bortgång
Frida och Gunnar Ejenberg

PÅ BILSEMESTER...

Forts. fr. sid. 37

I Eger badar man »medicinskt». Vattnet lär innehålla massor av nyttiga kemikalier. Det luktar svavel, kommer från heta källor och är närmast tilloppsröret drygt 40° varmt. Här kan man se damer med paraply och herrar i vidbrättade hattar, som skydd mot solen, sitta nedsänkta till halsen och diskutera sina sjukdomar eller badandets njutning. Kanske diskuterades också de bleka svensarna, som *dök* ner i bassängen och sedan inte visste *hur* snabbt de skulle komma upp.

Vår ungerske vän fungerade för några år sedan som fadder när en ung man konfirmerades. Han hade nu vissa skyldigheter när samme unge man inträdde i det äkta ståndet. När brudens föräldrar fick reda på vår närvaro inbjöd de oss självklart att övervara vigseln i kyrkan. Vi bjöds också på festen.

Numera är endast borgerlig vigsel lagligt giltig. Det är dock mycket vanligt att man låter kyrkan ha ett ord med i hjonelaget. Om det är en samvets- eller svärmorsfråga undandrar sig min bedömning.

Efter vigseln tågade vi tillsammans med åttiotalet andra gäster med brudparet i täten och en zigenarorkester i kön mot brudens hem.

Dansen började omedelbart vid framkomsten. Där spelades den ena czardasen vildare än den andra, den tredje mer smäktande än den fjärde. Konditionen sattes på hårda prov. Bröllopsmiddagen (eller var det supén) skulle inte börja förrän om ett par timmar. Men för dem som var hungriga serverades wiener-schnitzel och korv, bröd och vin. Korven sved i munnen som en vedbrand. (Den var dock av lindrigare slag, jämförd med en fisksoppa vi förtärde några dagar tidigare.) Sju olika rätter sattes så småningom fram. Nu gällde det att vara försiktig. Allt måste avsmakas.

Kvällen eller rättare natten var helt fantastisk. Dans, musik, sång. Ute i trädgården spelade några zigenare för de dansande. En annan satt hela kvällen och ackompanjerade dem som sjöng. Ja, stämningen var sannerligen hög. Många ungdomar från trakten kom för att dansa och för att hylla brudparet. De var välkomna men måste när de inte dansade hålla sig i en avsides grupp. Bruden, som inte varit synlig på länge, uppenbarade sig klädd som »fru». Nu började en vild dans. Alla unga män ryckte och

slet i den stackars flickan för att dansa med henne. Ljuset släcktes och tändes. Jublet steg för var gång. Plötsligt var bruden försvunnen. Nu ville jublet knappt ge sig. Det var alltså meningen med det blinkande ljuset! Brudgummen, som hela tiden jagat runt för att hålla rätt på sin brud, var nu tvungen att ge sig ut i becmörkret för att leta. Han lär ska ha funnit henne i grannens krusbärsbuskar!

När det så småningom var dags för hemfärd omringades vår bil av orkestern som spelade för oss. Jag tror att all den uppmärksamhet som ägnades oss är poäng som borde tilldelats en annan svensk. Förklaringen ligger i en replik jag hörde under kvällen: »Aha Svédorszag! Dag Hammarskiöld!»

Mycket skulle kunna sägas om vår hemfärd. Den lilla vackra staden Székesfehérvár, Balaton turistnäringens trumf-kort, eller Tihany och basaltklippan Badacsony. Men detta finns både utförligare och sakkunnigare beskrivet i turistpropagandan. För oss återstår endast att konstatera att även om Ungern har mycket av både kultur och natur att erbjuda resenären, så är det de glada, gästvänliga människorna vi längst och helst kommer att minnas.



FRÅN FÖRETAGS NÄMNDERNA

Efter nyval är hr Henning Augustsson företagsnämndens vice ordförande. Han anmäldes också som varselmottagare.

Arbetskyddsverksamheten vid HF under 1963

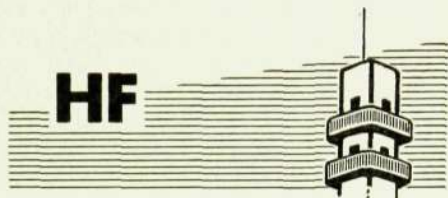
Skyddsinspektör Garmland nämnde bl. a. att skyddskommittén under år 1963 tog initiativ till och genomförde en del olika upplysnings- och propagandåtgärder i syfte att nedbringa antalet olycksfall. Ur den verksamheten kan nämnas att ett skyddsföredrag med filmförevisning »Ingen fara för handen» ordnats för verkstadslärlingarna samt att en skyddsträff med verkstadens truckförare ordnats, varvid bland annat instruktionsfilmen »Säker truckkörning» visades.

I kurs- och föreläsungsverksamheten i skyddskommitténs regi ingick bl. a. transportforskningskommissionens kurs för truckförare. Resultatet av denna kursverksamhet har blivit att 16 av verkstadens 30 truckförare avslutat kursen och erhållit kommissionens kompetensbevis. Övriga truckförare kommer successivt att genomgå samma utbildning.

Skyddsinspektör Garmland nämnde vidare att under det senaste året har de arbetsfysiologiska eller med ett annat ord de bioteknologiska frågorna fått en allt större aktualitet inom arbetskyddet. Så har exempelvis ett flertal skrifter utgivits betr. bullerbekämpande åtgärder samt filmer och annan propagandamateriel betr. hur man lyfter och bär på rätt sätt samt i övrigt propagandamateriel rörande arbetsställningar, arbetsteknik osv.

På HF/V har med bistånd av expertis från GCI:s arbetsfysiologiska avdelning en bioteknologisk undersökning genomförts. Denna omfattade vissa speciellt utvalda arbetsplatser och på grundval av de resultat, som arbetsgruppen nått fram till, gjordes vissa rekommendationer, som syftade till att göra de aktuella arbetsplatserna mer ändamålsenliga ur bioteknologisk synpunkt.

Vid huvudfabriken har under år 1963 genomförts en föreläsningsserie kring temat 4M. (De fyra M:en står för människan, maskinen, miljön och motionen.)



4M-kampanjens syfte är att väcka insikt i de arbetsfysiologiska frågorna. I föreläsningsserien vid HF medverkade experter på olika delar av arbetsfysiologin och föreläsningsserien avslutades med en paneldiskussion med medverkan av samtliga de experter, som tidigare framträtt som föreläsare.

Skyddsinspektör Garmland nämnde i anslutning till detta att de bioteknologiska frågeställningarna givetvis kommer att följas upp även i fortsättningen, så att förebyggande åtgärder av olika slag successivt vidtages.

Dagsläget

Beträffande dagsläget inom moderbolaget nämndes i huvudsak att verksamheten under det gångna året kännetecknats av fortsatt produktionsökning med därav följande faktureringsökning. Beställningsingången låg samtidigt på i stort sett samma nivå som under år 1962. Bland större beställningar sedan föregående nämndsammanträde märks sådana på koordinatväljarutrustning från Egypten, Ecuador, Danmark och Argentina. Danmark har dessutom inkommit med beställningar avseende kodväljarutrustning. Mexico har beställt transmissionsmateriel samt 500-väljarutrustning. Från svenska televerket märks främst beställningen avseende utbyggnaden av Stockholms tredje landsstation.

Beställningsingången från januari månad 1964 ligger under den budgeterade. Även faktureringen blev under januari månad lägre än vad som budgeterats.

Antalet anställda arbetare inom moderbolaget förutom Kabelverket i Älvsjö minskade under år 1963 med 155 från 9 224 till 9 069. Antalet tjänstemän inom moderbolaget förutom Kabelverket i Älvsjö ökade under samma period med 333 från 4 955 till 5 288. Den

31.1.1964 uppgick antalet arbetare till 8 970 samt antalet tjänstemän till 5 314.

I dagslägesöversikten berördes även en statistik rörande telefonbeståndet i världen den 1.1.1963 samt förändringarna i telefonbeståndet under år 1962. Under år 1962 ökade antalet telefonapparater i världen med 9,2 miljoner och telefonbeståndet i världen uppgick den 1.1.1963 till 160 miljoner telefonapparater, därav 145 miljoner anslutna till automattelefonsystem.

Antalet telefonapparater per 100 invånare steg, om man tar hänsyn till hela världen, från 4,0 till 5,0. Det land, som har de flesta telefonapparater per 100 invånare är Förenta Staterna med 43,1. Sverige kommer på andra plats med 40,3. Bland områden med låg telefon-täthet ligger Asien sist med en telefon-täthet på 0,6 telefonapparater per 100 invånare. Av världens stora telefonländer har nu såväl Schweiz som Holland en 100-procentig automatisering. Västtyskland kommer närmast med 99,8 proc. Sverige har 93,5 proc. av sitt telefonnät automatiserat.

Förslagsverksamheten

Övering. Mohlin rapporterade att verkstadens förslagskommitté vid sitt senaste sammanträde behandlade sex nya samt två tidigare bordlagda förslag. Fyra belönades med sammanlagt 650 kronor. Ett bordlades för ytterligare utredning, medan tre inte kunde bli föremål för belöning.

Direktör Svensson meddelade att kon-torets förslagskommitté vid sitt senaste sammanträde behandlade fem nya samt ett tidigare bordlagt förslag. Ett av förslagen belönades med 75 kronor.

Arbetsvänlig miljö - bättre arbetsresultat

Ing. Sundell tog upp till diskussion den betydelse som rationellt utformade kontorslokaler har för ett gott arbetsresultat och pekade på de lokalproblem, som vissa avdelningar på kontorsidan vid HF har. Ing. Sundell deklarerade inledningsvis SIF:s inställning till kontorsra-tionalisering i betydelsen åtgärder, som har till avsikt att nå större effektivitet och därmed högre lönsamhet med be-

fintliga mänskliga resurser. Han nämnde därvid att SIF, som varande representant för tjänstemännens lönepolitiska krav inom den privata sektorn av vårt näringsliv, helt naturligt har största intresse av att lönsamheten inom industrin är den bästa möjliga. På tjänstemannasidan är man därför positivt inställda till rationaliseringsåtgärder, som med hänsynstagande till berättigade krav på trygghet i anställningen, skapar bättre konkurrenskraft för det enskilda företaget. Anskaffande av kontorstekniska hjälpmedel för utförande av enformigt rutinarbete anses på tjänstemannasidan i högsta grad önskvärt, och SIF kan allmänt deklarerat att man inte önskar en tjänsteman mer i företaget än vad som är nödvändigt för produktionen.

I diskussionen som följde underströks ytterligare betydelsen av rationalisering av arbetet på kontorsidan samt svårigheterna att mäta effektivitetsändringar. Det ansågs därför att effektiviseringsdiskussionerna måste börja med att man skaffade sig mättstockar för effektivitetsmätning. Det framhölls också att arbetseffektiviteten var ett resultat av många olika samverkande faktorer.

HF den 4/3 1964



Disp. Eklöv rapporterade att sedan föregående företagsnämndsamtmanträde hade 22 nya förslag lämnats in. Av dessa hade 20 slutbehandlats. 13 av förslagen belönades med sammanlagt 1 575 kronor medan sju inte kunde bli föremål för belöning. Två bordlades för ytterligare utredning.

Följande förslag belönades:

Hr Robert Tinglöv: Förslag att vid frånsagningsanordningen på valsverket till spinnstråd som återledning införa en kopparledare i stället för maskinstativet. Belöning 100 kronor.

Hr Gustav Nilsson: Förslag att använda en extra start- och avstängningsanordning på skärmaskin Sp 286. Belöning 100 kronor.

Hr H Martin: Förslag avseende skydd för upptagartrumman vid tråddragningsmaskiner. Belöning 100 kronor.

Fru Etta Andersson: Förslag avseende utsugning över värmeugnarna för spiraliserade telefonnören. Belöning 75 kronor.

Hr Helge Buska: Förslag avseende ny trådförare för fatupptagare i isoleringslinjerna. Belöning 350 kronor.

Hr T G Viklund: Förslag avseende förbättrad signalanordning vid telfer i Vt 15-2. Belöning 75 kronor.

Hr Alf Sundqvist: Förslag att införa en fastlåsning av spolbommarna i spolmaskin Sp 302 med stoppskruv i stället för tapp. Belöning 100 kronor.

Hr E Törnlund: Förslag att införa säkerhetsbultar på flänsen till spruthuvudet i plastisoleringsmaskiner. Belöning 250 kronor.

Hr Erik Andersson: Förslag att putsa bort grader på maskintrummor innan dessa används för att förhindra kontakter på isolerad tråd. Belöning 75 kronor.

Hr Gustav Nilsson: Förslag att som ytterdörr i gången till pappersskärningen insätta svängdörrar. Belöning 75 kronor.

Hr Sören Johansson: Förslag avseende en skyddsanordning att uppsättas på spolmaskin i plastavdelningen. Skyddsanordningen skall förhindra den lösa trådänden att slå in i matarskruv. Belöning 75 kronor.

Hr Edvin Pettersson: Förslag att i transportrören från knetern uppsätta en snabbkoppling, så att bort- och tillkoppling lättare kan ske. Belöning 125 kronor.

Hr T G Viklund: Förslag att på inställningsbultarna för kylaggregatet efter kneterna anordna en enklare ställbarhet på bultarna. Belöning 75 kronor.

Antalet inlämnade förslag sedan föregående sammanträde är det hittills största under en period mellan två företagsnämndsamtmanträden.

Disp. Eklöv anförde att under år 1963 hade sammanlagt 37 förslag lämnats in till förslagskommittén. Av dessa belönades 27 med sammanlagt 5 575 kronor. Både antalet inlämnade förslag och den totala belöningssumman är den hittills största vid Kabelverket. Den organiserade förslagsverksamheten startade vid Kabelverket år 1948. Sedan starten och fram t. o. m. år 1963 har sammanlagt 338 förslag lämnats in och av dessa har 243 belönats med sammanlagt 29 755 kronor, vilket ger en medelbelöning per förslag på 122:45 kr. Den hittills största belöningen för ett förslag utgick år 1961 med 1 200 kronor.

Dagsläget

Dir. Westling anförde inledningsvis att Televerket i enlighet med sina tidigare aviserade planer – att i framtiden lägga in sina årsbeställningar på budgetårsbasis – i slutet av år 1963 lade in beställningar, som motsvarade verkets behov för första halvåret 1964, dvs. för slutet av innevarande budgetår.

KV:s orderstock var därför, totalt sett, mindre än för motsvarande tidpunkter tidigare år, men om man tar hänsyn till den tidsperiod, som orderstocken omfattar, har det inte inträffat någon försämring.

Ordervolymen på isolerad kabel motsvarar i stort sett vad KV med nuvarande produktionskapacitet på papperskabelsidan orkar med. Ordervolymen på plastisolerad lokalkabel har ökat med ca 25 proc.

Av underhandsmeddelanden från Televerket framgår att de avser att lägga in beställningar på pappersisolerad kabel i något mindre omfattning för budgetåret 1964/1965 jämfört med innevarande budgetår. Detta har emellertid ännu inte beslutats och om så sker, kan KV kanske kompensera bortfallet genom att skaffa order från utlandet. Man torde därför kunna räkna med en fortsatt god sysselsättning på lokalkabelsidan vid KV under resten av året.

Dir. Westling nämnde också att styrelsen anslagit 1,5 mkr till sprängnings- och schaktningsarbeten för tredje etappens utbyggnad av Kabelverket.

Praktisk yrkesorientering

Herr Tore Hellmark ansåg att det var motiverat att diskutera frågan om praktisk yrkesorientering i företagsnämnden, därför att praktikanterksamheten nog kommer att omfatta praktiskt taget samtliga avdelningar inom företaget och därför att i nämnden fanns representanter för de olika personalkategorierna vid företaget. Frågan kan vara av intresse för de anställda inte enbart i deras egenskap av anställda utan kanske även i deras egenskap av föräldrar.

Dir. Westling nämnde att man kan se det som en av företagets skyldigheter att medverka vid genomförandet av den obligatoriska praktiska yrkesorienteringen, men han framhöll också att företaget härigenom får möjligheter att sprida information om sin verksamhet till ungdomar, som snart skall ut i förvärvslivet och att företagets rekryteringsmöjligheter därigenom blir bättre.

Man har ännu inte utformat slutgiltiga riktlinjer för den praktiska yrkesorienteringen vid Kabelverket, men det råder ingen tvekan om att för att man på ett tillfredsställande sätt skall kunna ta emot eleverna och ge dem en inblick i verksamheten vid KV, kommer att fordras positiva insatser från alla anställda.

Ing. Järvemo anförde att man vid uppläggnings av den praktiska yrkesorienteringen kommer att följa de rekommendationer, som ges i skolöverstyrelsens vägledning.

Man håller nu på att undersöka vilka arbetsuppgifter som på verkstadssidan är representativa för företaget och lämpliga för dessa ungdomar. Den följande uppgiften blir att på varje grupp utse en anställd som kan hjälpa eleven till rätta under dennes tid vid Kabelverket. Uttagning av dessa handledare kommer

att ske i samråd med personalorganisationerna. Tillgången och efterfrågan på praktikantplatser samordnas av de lokala arbetsförmedlingarna. Hos Kabelverket har förman Tore Johansson hand om kontakterna med arbetsförmedlingen även i denna fråga.

Rapporter

Disp. Eklöv anförde att sedan föregående företagsnämndssammanträde har i gruppkommittéerna hållits 17 sammanträden i vilka 23 kommittéer deltagit. I 15 fall har ordf. varit sammankallande, i ett fall en förman och i ett fall en arbetarrepresentant.

I anslutning till disp. Eklövs rapport diskuterades huruvida gruppkommittéverksamheten fungerade så som man avsåg då den togs upp. Herr Arvid Edman anförde i detta sammanhang att verkstadsklubben nyligen anordnade en konferens med samtliga verkstadsklubbens ledamöter i gruppkommittéerna. Vid denna konferens belystes ledamöternas rättigheter och skyldigheter såsom rättigheten att kalla till sammanträde och skyldigheten att vidareinformera om vad som avhandlats på dessa sammanträden. Några verkligt goda förslag till hur denna vidareinformation skulle ordnas framkom emellertid inte.

Herr Arvid Edman anförde sammanfattningsvis att det rätt oklarhet beträffande gruppkommittéverksamhetens organisation, men att man med hänsyn till diskussionerna vid nämnda konferens torde kunna förvänta att arbetet i gruppkommittéerna effektiviserades.

Vid sammanträdet diskuterades även frågan om en fylligare företagsinformation. Herr Erik Karlsson anförde att det framförts önskemål om att de anställda skulle beredas tillfälle att närmare lära känna sambandet mellan vederbörandes egna arbetsuppgifter och övrig tillverkning inom företaget. Förslagsställaren ansåg att dessa kunskaper skulle få de anställda att bättre inse betydelsen av sitt eget arbete och därigenom skulle känslan och ansvaret för det egna arbetet öka. Introduktionsinformationen ansågs i det sammanhanget inte ge en tillräckligt fyllig bild av samspelet och beroendeförhållandet mellan de olika arbetsuppgifterna inom företaget.

Det framhölls i den efterföljande diskussionen att det vore lämpligt att följa upp och fördjupa den nuvarande – av praktiska skäl relativt ytliga – informationen om de olika tillverkningsprocesserna vid företaget sedan de nyanställda hunnit arbeta en längre tid vid företaget.

Dir. Westling underströk att frågan om en vettig introduktionsinformation har diskuterats mycket i olika sammanhang och att åtskilliga förslag syftande

till att komma till rätta med problemet har framförts. Det är emellertid svårt att ge en enkel och uttömmande information till nyanställda som saknar erfarenhet från ifrågavarande verksamhetsområde och som på grund av de många nya intryck, som möter på den nya arbetsplatsen, har svårigheter att få översikt över och smälta all information. Detta gäller även för ett företag av KV:s typ, som har en så pass påtaglig produktion som kabeltillverkning. Dir. Westling pekade också på att hur uttömmande man än gör en sådan information som det här är fråga om så kommer det väl ändå att finnas personer, som önskar en ännu djupare inblick.

Problemet är alltså svårt, men frågan är mycket viktig och företagsledningen är därför tacksam för förslag, som de anställda kan ge och som kan leda till en effektivare introduktion av nyanställda.

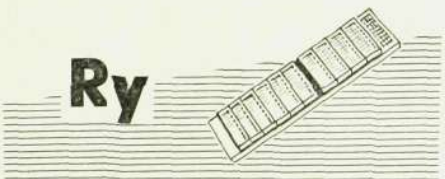
Herr Tore Hellmark framförde i sammanhanget förslag om att introduktionen av nyanställda skulle göras oftare och med mindre antal deltagare vid varje tillfälle.

Disp. Eklöv anförde att det lades in viss kvalitetspropaganda i den grundläggande information, som de nyanställda får. Syftet med denna propaganda är att var och en skall bli medveten om kravet på kvalitet i produktionen. Disp. Eklöv omtalade vidare att det för närvarande pågick en kvalitetspropagandadrive inom företaget.

Ing. Bengt Modigh redogjorde för olycksfallsstatistiken för år 1963. Av denna framgick att antalet olycksfall ökat kraftigt från 17 år 1962 till 31.

Vid sammanträdet premiärvisades slutligen stillfilmen »LM-året 1963».

KV den 10/2 1964



Ing. Sjöberg anförde i den lokala daglägesöversikten i huvudsak att för år 1964 jämfört med år 1963 budgeteras en i stort sett oförändrad tillverkningstakt. Den nyligen erhållna budgeten för första tertiet 1965 visar på samma sätt en i stort sett oförändrad tillverkningstakt jämfört med innevarande år. Ing. Sjöberg nämnde även att Ronnebyverkstaden fortfarande har ett stort eftersläp gentemot budget samt att tillverkningen av reläsatser för Katrineholmsverksta-

dens räkning har dragits ned och att för närvarande endast linjereläsatstillverkningen finns kvar som legoarbeta på reläsatssidans.

I slutet av januari 1964 sysselsattes 300 arbetare vid Ry.

Förslagsverksamheten

Ing. Sjöberg rapporterade att inga nya förslag lämnats in sedan föregående nämndsammanträde. Den tidigare startade affischpropagandan för förslagsverksamheten och övriga åtgärder för att stimulera förslagsverksamheten har alltså ännu inte givit några märkbara resultat.

Ry den 18/3 1964



Övering. Ledin anförde i huvudsak att från Svenska Televerket har ordergången sedan föregående sammanträde varit mindre än genomsnittligt under 1963, men är dock fortfarande god.

Med hjälp av diagram redogjorde ing. Hansson för den personalbudget, som uppgjorts för montagen (stationer och växlar) för år 1964. Den 19 mars utgjorde antalet på Zm anställda montörer i Sverige och utlandet 330 man, vilket innebär en ökning med ca 30 sedan början av december månad 1963. Fördelningen på arbetsområden är följande: i Stockholm 183, Göteborg 65, landsorten 32, utlandet 20, frånvarande 30. Antalet montörer i utlandet har minskat med 3 sedan tiden för föregående nämndsammanträde. För samtliga här nämnda övriga grupper har däremot en ökning ägt rum.

Utomlands hade Zm per den 19.3.1964 107 ingenjörer, arbetsledare och montörer samt dessutom 18 man utländsk personal av samma kategorier utlånade av dotterbolag. Även för denna grupp har en ökning skett sedan tiden för föregående nämndsammanträde.

Antalet större arbetsplatser i Sverige är 40, varav i Stockholm 15, Göteborg 7, landsorten 18.

Av budgeten framgår att antalet montörer måste ökas till ca 360 före årets slut. Anledningen härtill är den ökade ordergången från Televerket samt ökat rekryteringsbehov av personal för abonnentväxlar och utlandsmontage.

I diskussionen i anslutning till ing. Hanssons redogörelse frågade herr Malmgren bl. a. hur man tänkt ordna

med utbildningen av den personal, som måste nyrekryteras.

Ing. Hansson meddelade att åtgärder av olika slag är planerade. Sålunda kommer instruktionsbandspelare att i stor utsträckning användas för inläring av tempon. Vidare har en växel beställts för utbildningsändamål. Denna kommer personalen att få montera upp, taga isär, prova etc.

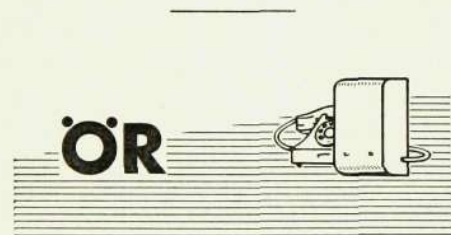
Förslagsverksamheten

Två nya förslag hade inkommit sedan föregående sammanträde. Båda belönades med tillsammans 200 kronor.

Ett förslag till skydd för säkringsapparat i BDH-(relä-)stativ inlämnat av montör Bo Lindgren belönades med 150 kronor.

Ett förslag till en speciell skylt att sättas upp vid pågående växelmontage för att hindra tillträde av obehöriga, inlämnat av montör U Dahlin, belönades med 50 kronor.

Zm den 19/3 1964



Vid sammanträdet, som inleddes med sedvanliga funktionärval, utsågs hr Gunnar Ericsson till vice ordförande. Han anmäldes även som varselmottagare.

I den lokala dagslägesöversikten berättade ing. Elmquist bl. a. budgeterade förändringar i ÖR:s tillverkningsprogram. Av hans redogörelse framgick att i slutet av år 1964 förutses tillverkningen av automatväxlar vara ungefär dubbelt så stor som ett år tidigare. Denna utökning av programmet kräver en ökning av antalet anställda på berörda grupper och under närmaste året beräknas förbindningsgruppen och provrumsgruppen i det närmaste fördubblas. När det gäller provrummet hänger ökningen delvis samman med leveranstiden på provutrustningarna. Utökningen av automatväxelprogrammet består av nykonstruktioner av småväxlar.

Ing. Elmquist berörde även de rationaliseringar på förrådssidan, som möjliggjorts bland annat därigenom att Huvudfabriken skall förse Örebrofabriken med leveransposter, som gör stora buffertförråd överflödiga. Därigenom har det förhyrda förrådet vid Tackjärnsgatan kunnat avvecklas. Likaså håller man på att avveckla AB Alphas förråd av installationsmateriel i Örebro.

Ing. Elmquist nämnde också att vid Örebrofabriken kommer en representant

Norrköpings företagsnämnd

LM-koncernens tjugosjätte

Onsdagen den 19 februari 1964 hölls det första företagsnämndsammanträdet vid Norrköpingsverkstaden. Denna företagsnämnd är den 26:e inom koncernen.

I Norrköping bedrivs tillverkning för Katrineholmsverkstadens (Kh) och Transmissionsverkstadens i Stockholm (TV) räkning. LME:s verksamhet i Norrköping startade i början av år 1962 då tillverkning påbörjades i tillfälliga lokaler i staden. Någon tid därefter överenskomms att LME skulle förhyra hela den s. k. hellmanska fabriksfastigheten, som ägs av Norrköpings stad. Innan inflyttningen renoverades fastigheten i samråd mellan bolaget och staden.

I januari 1964 sysselsattes vid Norrköpingsverkstaden i Kh-delen ca 290 arbetare och i TV-delen ca 230 arbetare.

Sammanträdesförhandlingarna började med att företagsnämndens ordförande ing. Uno Lindström hälsade välkommen. Därefter övergick man till val av vissa funktionärer i nämnden. Till vice ordförande utsågs hr Kurt Gölin. Som varselmottagare anmäldes för Kh-delen fru Sivy Blomqvist samt för TV-delen hr Tage Nygren.

Vid sammanträdet informerade dir. Werthén om LME-koncernens och moderbolagets uppbyggnad och han nämnde därvid bl. a. att Telefonaktiebolaget LM Ericsson med dotterbolag, den s. k. Ericssongruppen, är ett av de få företag, som på de fria världsmarknaderna levererar kompletta telefonisystem.

Ericssongruppen har ungefär 40 000 anställda, varav ca hälften utanför Sverige. Av de ungefär 20 000 anställda i Sverige tillhör ungefär 15 000 moderbolaget.

för det nyligen bildade dotterbolaget, Instruktionsteknik AB, att placeras. Bolaget, som bildades i juli 1963, ansvarar för marknadsföringen i Sverige och i utlandet för den inom koncernen utvecklade bandinstruktionsmetoden.

Sedan föregående nämndsammanträde hade ett nytt förslag lämnats in till förslagskommittén. Förslaget var inlämnat av 34011 Bayard och avser en stoppanordning på den vagn, som kabelmalen sitter fast vid, när man syr kabel. Förslaget belönades med 125 kronor.

För att aktivera förslagsverksamheten kommer en affischpropagandadrive att genomföras vid fabriken.

ÖR den 10/3 1964

LME var från början ett renodlat stockholmsföretag, men de senaste årens kraftiga produktionsökning har på grund av arbetskraftsbristen i storstadsområdet inte kunnat genomföras i Stockholm. Den decentralisering, som bolaget därigenom tvingats till, innebär dock en del fördelar, främst då den större elasticiteten vid anskaffningen av arbetskraft. Av moderbolagets 15-tal verkstäder med storlekar från omkring 300 till omkring 2 500 arbetare är flertalet lokaliserade till orter utanför Stockholm. Även de svenska dotterbolagen har genomfört utökningar av sin produktionskapacitet genom att omlokalisera delar av verksamheten till orter utanför storstockholmsområdet. Koncernens utländska fabriker har tillkommit huvudsakligen därför att kundländerna krävt att tillverkningen skulle förläggas i resp. hemländer. De utländska fabriker ägs av dotterbolag i resp. land.

De utländska fabriksföretagens tillverkningsprogram är i allmänhet också inriktat på telefonmateriel men givetvis anpassat för ifrågavarande marknad. Koncernen har fabriksföretag i Argentina, Brasilien, Danmark, Finland, Frankrike, Italien, Nederländerna, Norge, Spanien, Förenta Staterna och Australien.

Förutom dessa fabriksföretag, som är både tillverkande och säljande företag, finns i olika länder ett antal rena försäljningsbolag. Tillsammans med fabriksföretagen och ett 50-tal generalagenter utgör de en försäljningsorganisation, som täcker större delen av jordklotet. LME är dessutom intresserat i telefon-driftsföretag i ett par sydamerikanska länder.

I de lokala dagslägesöversikterna, som ing. Lindström och ing. Lundberg gav, underströks den snabba tillväxt som Norrköpingsverkstaden genomgått och förutsågs också en viss fortsatt sådan.

Ng den 19/2 1964